

Jó Pajtás

2017. I. 19.

71. évf., 1. szám

**Palicsi sikerek –
B. Varga Zsófia
és tanárnője,
Arnold Ildikó**

**MI FÁN TEREM
A YOUTUBE-ER?**

**Az internet is hozhat
népszerűséget**

SPORTINTERJÚ

A mi Hosszú Katinkánk

**NÉPHITTŐL
A MŰVÉSZETIG
Téljósoló hiedelmek**

Ajándékba órarend

CÍMOLDALI KÉPÜNKHÖZ

Mese itt is, ott is

Palicsi sikerek népmesemondásban

Nincs olyan ember, ki ne szeretné a mesét. A nagy mesélő, *Berecz András* – gondolom, sokatoknak volt már alkalma hallani ízes történeteit – a kultúra napján sem hallgat, sőt még csak ekkor rukkol elő furfangos történeteivel, melyeket a nép körében gyűjtött. Különösen fontosnak tartja a magyar kultúra eme „termékét”, hiszen sűrítve tartalmazza mindazt, ami a kultúránkra jellemző. Január 22-én, a magyar kultúra napján általában fellépései is vannak, és ezzel is azt sugallja, hogy a népmese a mi kincsünk, kultúránk része.

Tudod-e?

Huszonnyolc éve, egészen pontosan 1989. óta január 22-én ünnepeljük a magyar kultúra napját, ugyanis a feljegyzések szerint 1823-ban Kőlcsey Ferenc ezen a napon fejezte be legnevezetesebb költeményét, a Himnuszt. A később megzenésített vers gyakran felhangzik, hiszen a magyar nemzet himnuszává vált.

A népmesemondó versenyek is egyfajta ünnepnek számítanak. Ennél már csak az a jobb, hogy hihetetlenül sok és jó mesemondó van a mai általános iskolások körében. Ezt már nem csak én állítom, hanem a szakavatottak is. És bőven van alkalom a fellépésre, a megmérettetésre is.

Az első félév végén pl. a nagyszámú résztvevő miatt két helyszínen tartották meg Szabadkán a helybeli Smile Nagycsaládos Egyesület és a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége által szervezett negyedik népmesemondó versenyt. A felsősök közül népmesemondás kategóriában **Róka Réka** lett az I. helyezett, **B. Varga Zsófia** a dobogó II. fokára állhatott, **Szalai Noémi** III. helyezést ért el.

– Magával ragadó, lendületes és magabiztos előadásmódjukat a felnőttek is megirigyelhetnék – mondta róluk felkészítő tanáruk, Arnold Ildikó, akit B. Varga Zsófiával a címdalalon is láthattok.

Több másikhoz hasonlóan ennek a rendezvénynek is az a célja, hogy a gyerekek olvasással, vagy színhagyomány útján minél jobban megismerjék a magyar népmese világát. A ludasi Noémi, valamint a palicsi Réka és Zsófia

Jobbról Réka

igazán ismerősen mozognak a népmese világában. Sok népmesemondó versenyen vettek részt, van, aki óvodás kora óta vetélkedik. A lányok szókincse és mondatformálása arra utal, hogy a mesemondás élménye formálja, fejleszti a megnyilatkozásait. De arról is tanúskodik, hogy a szülei otthon gyakran olvastak nekik, idejekorán elültették bennük a mesék iránti szeretetet.

N-a

Az örömittas hajdújárás Szalai Violetta (balról) és Zsófia

Boja Lúcia (balról) és Szalai Noémi

Tehetséges, sikeres tanulók fényképeivel találkozhatunk újabban Temerinben, a forgalmas főutcán felállított óriáspannókon. A felvételünkön látható pannóról Fekete Léna, Sarok Lilla, Kucsera Dániel, Giricz Barnabás, Bakos Orsolya és Bakos Réka, a Kókai Imre iskola diákjai néznek vissza ránk. Valamennyien művészeti témakörben jeleskednek

Csorba Béla Univerzum

Égszakadás, földindulás,
Volt egyszer egy ősrobbanás,
Így lett, mint lett, mi lenne más,
Bolha fülén a pattanás,
De azóta is csak tágul,
Kiszorulunk a világbul.

Egész nap

Egész nap csak álmodozok,
Valójában nem is vagyok,
De ha már nem vagyok mégsem,
Ki az, aki álmod engem?

A mi Hosszú Katinkánk

Szőke Zitáról már olvashattatok a Jó Pajtásban. Igaz, akkor még nem tudta, hogy zongoraművész, vagy úszóbajnok lesz-e. Ma már határozottan állítja: az úszás szerelme, minden vágya, hogy minél jobban teljesítsen. Édesapja, Szőke Ottó tornatanár már kiskorában megszerette vele ezt a sportot.

A törökbecsei Miloje Čiplic iskola hetedikese. Kitűnő tanuló. Magas, karcsú alakja jelzi, hogy jót tesz neki az úszás.

A Facebookon kísértem figyelemmel, mikor merre jár. Sok képet megosztottam, mert tudtam, hogy írni fogok róla, az eredményeiről, a sikereiről. Ott láttam, hogy Bécsbe indult, ahonnan Kassára repült az óbcei úszószevetség jóvóltából, nyolc társával. Majd a következő képen már ott pózolnak a piros mezben, közepén Zita, az egyedüli díjazott a díszoklevéllel. Azt is olvastam, hogy Óbecsén december 22-én a községháza dísztermében hagyományosan kihirdették az év sportlót. Ott pózol ő is a nagy serleggel a tekéző Zavarkó Csaba társaságában. Végül meglátogattam, hogy megírassam a Jó Pajtásnak. Szépen berendezett szobájában a könyvek rendben sorakoznak a polcon. A három kis karácsonyfa biztosan azt jelzi, hogy hárman vannak testvérek. Nem állította ki a díszokleveleit, az érmeit, a kincseit, de a fényképezkedés kedvéért előveszi őket. Milyen szerény! Nem akar hivalkodni, hogy mennyi érme van! Odatelepszik kincsei mellé, s máris elkészül a fotó. Ott állnak a szerzeményei, a serlegek is.

Zita még csak 13 éves, egy hihetetlen év áll mögötte, sok-sok eredmél, serleggel, kiváló eredményekkel.

■ Hogy kezdődött?

– Négyéves voltam, amikor apukám már elvitt a medencére, sokat edzettem, s hatévesen már díjat nyertem. Ez volt a legelső sikerem, ekkor kaptam az első érmem.

■ **Nagyon szerethetsz úszni, ha ilyen kitartó vagy, ilyen sok szép eredményt értél el, és a községben az év sportolója lettél.**

– Igen, nagyon szeretek úszni, nagyon sok érmet, serleget gyűjtöttem össze, a hét év alatt éppen a 2016 -os év volt számomra a legsikeresebb. A téli, és később a nyári szerbiai országos úszóbajnokságról összesen 9 aranyérmel tértem haza. Mindkét versenyen megválasztottak Szerbia legjobb úszójává a serdülők kategóriájában. Májusban Nišben az iskolai diákolimpián elsőként értem célba az 50 méteres gyorsúszásban.

■ Legszebb élményeid?

– A legnagyobb élményem Újvidéken volt. December 4 -én Szerbia nyílt országos bajnokságán megszereztem életem első érmét a felnőtt kategóriájában 100 méter vegyesúszásban. Anja Crevar kiváló szerb úszóolimpikonnal együtt álltam a győztesek dobogóján, mint ezüstérmes. Novemberben meghívást kaptam a szerbiai úszószevetségtől: repülővel utazhattam Kassára a nyolc legjobb szerbiai serdülő úszóval! Mi képviseltük Szerbiát a közép-európai országok serdülő úszóversenyén. Én voltam a legfiatalabb tagja a csapatnak, és egyedül nekem sikerült érmet szereznem. Mindannyian nagyon örültünk: csapattársaim, edzőim, szüleim, barátaim. Nagy élmény volt! Az 50 méteres medencében 50 méteres gyorsúszásban 27,50-nel megdöntöttem a 14 éves korosztályig érvényes szerbiai rekordot!

Világversenyen is rész vehetek majd júniusban Franciaországban, San Rafaelben, a Comen kupán.

Szőke Zita és Zavarkó Csaba Óbecse legjobb sportolói 2016-ban

Zita a díszoklevéllel

■ Kik az edzőid?

– Még mindig édesapám és Jovan Ječanski, akiknek sokat köszönhetek. Sokat foglalkoznak velem, hogy minél sikeresebb úszó legyek.

■ Merre jártál még versenyezni?

– Nagyon sokat utazom, tavaly versenyeztem Szlovákiában, Szlovéniában, Boszniában, Magyarországon, Szerbiában szinte mindenhol...

■ A sok edzés és verseny sok időt elvesz, mégis kitűnő tanuló vagy.

Hogy győzöd?

– Nagyon sokat segítenek az osztálytársaim, tanáraink, hogy bepótoljam a mulasztásokat.

■ Hobbid?

– Nagyon szeretek zongorázni. A közelmúltban zongoraversenyeken is díjakat kaptam, de zongoraművész valószínűleg nem leszek. Azért ha van időm, gyakorolok, mert zongorázni is szeretek.

■ Szórakozásra is jut idő?

– Igen, a barátokkal, barátnőkkel hétvégeken, ha éppen itthon vagyok, jól elszórakozunk.

■ Hallom, jógára is jársz.

– Igen, az anyukám óvónő, s mindenre kiterjed a figyelme. Vele járok jógázni, ugyanis az úszás alkalmával megfeszülnek az izmaid, itt viszont ellazulnak...Nyújtógyakorlatokat végzünk... Ez nagyon kellemes.

■ **Reggel, este edzésre jársz, amikor hazaérsz, biztosan nagyon éhes vagy.**

– Igen, nagyon éhes szoktam lenni, s anyukám finom ebéddel szokott várni. Kedvencem a rántott hús, meg a spagetti.

■ **Míg a többi diák a téli szünidőben számítógépezik, esetleg szánkózik, hóembert épít, te reggel, este edzésre jársz.**

– Igen, két hétig Hódmezővásárhelyen fogok edzeni, mert ott 50 méteres medence van, meg sokkal jobbak a feltételek...

■ Példakép?

– Hosszú Katinka.

■ Terveid?

– A franciaországi verseny mellett előttem van még a balkáni íf, valamint az európai és a világverseny...Álmod természetesen, hogy kijussak 2020-ban Tokióba, az olimpiára.

Szülei csak dicsérni tudják Zitát.

– Szerény és céltudatos. Szorgalmas, mindent megtesz, hogy elérje célját. Mindenben támogatjuk, a mi tudásunkat adjuk át, egyengetjük útját. Nemcsak az úszásban kitartó, hanem a tanulásban is – mondták.

Koncz Erzsébet

Az internet is hozhat népszerűséget

A mai tizenévesek információfogyasztási szokásaiban a szöveges tartalom helyett egyre inkább a képi üzenet veszi át a vezető helyet. Sokan vallják, a videók közvetítésével érdemes érintkezni a fiatalokkal. A Youtube-világ mára kitermelte a maga sztárjait, sokukat több tíz millió ember nézi nap mint nap. A nyugati országokra ez különösen jellemző, de havonta itthon is ezrek és ezrek kattintanak a leghíresebb Youtube-csatornákra – foglalta össze nemrégiben a Magyar Nemzet napilap a jelenséget. Ám kik azok, akiket nézünk a Youtube-on? Mitől közkedveltek? Mit kínálnak a nézőknek? Pénzt keresnek-e a mitől kisfilmjeikkel? Hogyan válhatnak youtube-erré?

Vannak, akik dollármilliókat keresnek a Youtube-ozással, ám Magyarországon alig tizenpár ember élhet meg abból, hogy Youtube-ra gyárt videókat.

– Öcsém kezdett vicces videókat feltölteni a Youtube-ra hat évvel ezelőtt, amikor még csak 14 éves volt. Egyszer készítettünk egy zenés paródiát is, és azt vettük észre, hogy sokkal sikeresebb, mint bármi más, amivel addig próbálkoztunk – mondja Béla, a **Pamkutya** zenei paródiaduója tagja, aki azt is elárulja: nincs semmilyen zenei képzétsége. – Testvérem éppen a videóis sikerek miatt kezdett egy filmes egyetemen tanulni, én alapvetően építésmérnök vagyok, de én is a videózással foglalkozom elsősorban. Ez a tevékenység lassan a főállásunkká válik. Ezt nem úgy kell érteni, hogy pusztán a videók feltöltésével vagyunk tudunk keresni. A klipek népszerűsége azonban már teremthet olyan lehetőséget, amely hozzájárul a megélhetéshez.

Szirmai Gergely talán a legismertebb személyiség a magyar Youtube-on. A valóban televíziózást és filmezést tanult 28 éves Szirmai Hollywood-hírügynökség című csatornájával az

elsők között lett Youtube-partner az országban (ezzel a Google kiemelten kezeli a többi felhasználó között). Videóit, amelyeken általában egy polc előtt ül és filmkritikákat ad elő, háromszáz-ezer tömeg követi. Ez a szám sok „igazi” tévé-műsor nézettségét is meghaladja.

– Az egyik tanárom a Színház- és Filmművészeti Egyetemen javasolta, hogy folytassam a már korábban elkezdett videóblogot, hogy megnézzük, milyen hatással lesz ez a magyar netkultúrára. Ma már három csatornát vezetek. Ez az egyedüli foglalkozásom – mondja.

– Az internetes videózás világában szerényebb pénzügyi háttér is elegendő az induláshoz, és „ha valakiben megvan a tehetség, és ezt komoly munkával, eredményesen tárja a nézők szeme elé, akkor előbb-utóbb sikeres lesz”.

A legtöbb lájkolót azok a videók hozzák, ahol két népszerű figura egyszerre szerepel, majd mindketten megosztják azt Youtube-csatornájukon és Facebook-oldalukon.

Farkas Dániel, a youtube.blog.hu egyik szerzője szerint bármilyen film népszerű lehet, amely az adott célcsoport tagjait meg képes szórítani. Amerikában tízből nyolc esetben a megkérdezett fiatalok már a Youtube-„véleményvezérek” üzeneteit tartják a fontosnak, nem a klasszikus tévés, filmes személyiségeikéit. Ugyanakkor az interneten népszerűvé vált figurák többsége nem profi műsorkészítő, így nem ritka, hogy a televízióba átemelt Youtube-szárak, húszmillió feliratkozó ide vagy oda, rövid úton megbuknak. És ez fordítva is igaz.

Lekörözte a rádiót

Idén először többen hallgattak Magyarországon a Youtube-on zenét, mint a rádióban – derül ki egy zeneipari jelentésből, amelyet teljes egészében a közeljövőben hoznak nyilvánosságra. Főleg a 18–29 éveseknél látványos az online zene térnyerése: a fiatalok 80 százaléka már a neten hallgatja kedvenceit, míg az 50 és 60 év közöttieknek csak a 38 százaléka.

Az ismertebbek közül **Csorba Anita** például nem „youtube-erként” kezdte a pályáját. A most harmincas éveinek végén járó lakberendező már évek óta blogot írt (inspiraciok.hu), amikor belefogott a videózásba. Jelenleg százhatvanezer Facebook-követője van.

– A videók témáit külföldi csatornák figyélésével és a nézők érdeklődésének követésével választom ki – mondja. – A nézők gyakran kérnek is témákat. Egy videóra nemritkán ezer komment érkezik. Ezeket végigolvasom, és gyakran válaszolok is rájuk. A Youtube teljesen máshogy működik, mint a tévé, és nagyon fontos része a közönséggel való kapcsolattartás. Azért kezdtem videózással foglalkozni, mert a fiatalok ma már nem olvasnak, és úgy gondoltam, őket ott [a Youtube-on] találom meg. Járok beszédtanárhoz is, mert törekszem az igényességre, és szeretem meg is látszik a fejlődés.

A legnépszerűbbek

A legnépszerűbb Youtube-csatornák néhány jól meghatározható klisére épülnek. Rengeteg videojátékos csatorna van, a másik nagy csoportba a sminktanácsadók tartoznak. Emellett léteznek filmes csatornák, amelyeken önjelölt filmkritikusok mondják meg a titit a filmekről, illetve zenei videoblogok, amelyeket a muzsikusok használnak lemezeik, fellépéseik reklámozására.

Szirmai Gergő talán a legismertebb személyiség a magyar Youtube-on

Csorba Anita úgy gondolta, hogy a neten a legkönnyebb megtalálni a fiatalokat

Hosszú idő után az idén újra szervezték falunkban, Csantavéren téli cserkésztábor. Számomra ez egy hatalmas és egyben új élmény volt.

Január 5-én a plébánián gyülekeztünk, és tizenkilencen jöttünk össze. A napot játékkal kezdtük, melynek az volt a lényege, hogy megtaláljuk a saját családunkat. Papírokra volt írva, hogy ki melyik családhoz tartozik, és ott milyen szerepet tölt be. Mivel meguntuk a meleg hittantermet, kisétáltunk a közeli parkba, és ott játszottunk. Nagy hócsatát vívtunk, senki sem maradt szárazon. Azután egy játék által megtudhattuk, hogy ki mennyire szereti a mellette ülő embert. A játék neve Szeretsz, drágám?, és nagyon szórakoztató, nehéz nevetés nélkül túlélni. A legkedvesebb játéknak az Alszik a város bizonyult. Ezt rengetegszer játszottuk, nem tudtuk megenni. A nap fénypontja az egészségügyi képzés volt, amit **dr. Popov Farkas Beáta** vezetett. Sok hasznos dologról tanulhattunk, többek között a kullancsról, a tábori balesetekről és az elsősegélynyújtásról. Második nap újult erővel vágtunk neki a programnak. A Takács Gáspár közösségi teremben stafétajátékkal indítottuk a napot. Néhány régi és új játékot játszottunk: tekéztünk, várat építettünk joghurtos poharakból, lemértük, ki mennyi idő alatt épít hóembert, közösen

Szeretsz, drágám?

Téli cserkésztábor Csantavéren

gondolkodtunk csomók nevén és azon is, hogy melyik jelvényt hol hordjuk a cserkészingünkön. A stafétajátékot a változatosság kedvéért két kör Alszik a várossal zártuk. Ezután mindenki hazafelé vette az irányt, ám ezzel nem ért véget a nap. Hamarosan visszatértünk alvásra való felszereléssel, mert a plébánián töltöttük az éjszakát. Míg összesereglettünk, magyar népmeséket néztünk, majd közösen az Angry Birds című animációs filmet néztük meg. A film után alvás, mivel másnap korán reggel túrra indultunk. Egészen a Szigetig vezetett az utunk. Ott néhány cserkész bizonyíthatta tudását, a többiekkel pedig vissza-indultunk a plébániára. Amikor mindenki felmelegedett, autókba szálltunk, és **Szabó Magda** óvónéni Tornyoson lévő tájházát vettük célba. Velünk tartott szegedi cserkésztestvérünk, **Müller Miklós** is. Megismertük a tájházat és a benne levő régiségek történetét. Nekem egy 1907-ben készült tányér tetszett a legjobban. Mivel az első világháború idején sok mindent elvittek az emberektől a katonaság részére, aki tehetett, a föld alá rejtette értékeit, majd a világháború után ki-

ásta azokat. Ez történt ezzel a bizonyos tányérral is. Mivel nem emlékeztek arra, hogy pontosan hol ásták el, véletlenül került elő, úgy, hogy az ásó letört belőle egy darabot. Még így, csorbán is nagyon szép. A tájházban kézműveskedtünk is. Fenyőfadiszt, angyalokat, babát és virágot készítettünk kukoricacsuhéból.

Másnap, a vasárnapi szentmisén is fontos szerepünk volt. Hosszú idő után újra szentmisén tettek fogadalmat a jelöltjeink. A misét a Vox Angelica gyermekkórus tette felemelővé. A szertartást **Szabó Hunor** szabadkai cserkésztsízt vezette. Négy cserkészlánnyal bővült a 16. számú Szilágyi Erzsébet cserkészcsapatunk.

Egy nagyon izgalmas, újdonságokkal teli táborot tudhatunk magunk mögött. Remélem, a misén résztvevő hívek is így vélekednek erről, hisz betekintést nyerhettek a fogadalomtétel szertartásába. Azt is reméljük, hogy a 2017-es év még sok kellemes meglepetést tartogat számunkra.

Anitics Szuzanna, 16. sz. Szilágyi Erzsébet cserkészcsapat, Csantavér

Pirosra festette arcukat a hideg

Szentmisén tettek fogadalmat a cserkészjelöltek

Filozófia képregényben elmesélve

Új könyvsorozat indult útjára az óév utolsó napjaiban többek között az újvidéki Forum Könyvkiadónak köszönhetően. Érdekessége, hogy filozófiai tartalmával legfőképp a gyerekeket szólítja meg.

A kötet egy francia szerző műve. **Jean Paul Mongin** egy nagy munka kellős közepén újr olvasta a nagy gondolkodó, Descartes Elmelkedések az első filozófiáról című művét, és ezt a gyerekek részére is csodálatos történetnek találta. Úgy gondolta, mielőtt hosszú és komoly filozófiai könyveket írna, először inkább röviden és szórakoztatóan ír. Már csak egy jó illusztrátor kellett ahhoz, hogy egy rendkívüli könyv szülessen, olyan, amelyik képregényszerűen meséli el a filozófia néhány érdekes tételét Descartes „főszereplésével”. Az illusztrátori munkát **Francois Schwoebel** végezte el, az a képzőművész, aki a

normandiai mezőkön nevelkedve megleste az apró állatokat. Felnőttként, három kislány apjaként az idejét festéssel, rajzolással, családjával és mezei barangolással tölti.

Pörcsi Zsuzsanna, a PLIAGE könyvek sorozatszerkesztője szerint a kötet írója hisz abban, hogy a gyerekek már egészen kicsi korban képesek és képesek arra, hogy megismerkedjenek a lét nagy kérdéseivel, és gondolkodjanak rajtuk.

A Les petits Platons francia könyvkiadó az elmúlt években 31 kötetet jelentetett meg, amelynek jelentős részét már német és angol nyelvre is lefordították. A sorozat első magyar nyelven megjelent darabját adta közre az újvidéki kiadó **Descartes és a Gonosz Szellem** címen. A kiadó honlapján (forumliber.rs) is megrendhető könyv ára 500 dinár.

N-a

Versenyfelhívás

XVI. Kovács Sztrikó Zoltán fizika-kémia diákverseny

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a GENIUS tehetséggondozó mozgalom keretében 2017. február 11-én Zentán a Stevan Sremac Általános Iskola November 11. Munkaegységében (Maksim Gorkij utca 1.) megrendezi a vajdasági szintű kétfordulós XVI. Kovács Sztrikó Zoltán általános iskolai fizika-kémia diákversenyt. A helyi szervező Raffai Valéria tanárnő, a főszervező Muhi Béla, a GENIUS tehetséggondozó mozgalom elnöke.

A tanulók felkészülésként kísérleti jellegű vizsgálatokat végeznek, majd a verseny első, írásbeli fordulójára szakdolgozatot küldenek be 2017. február 2-ig a következő címre: VMPE – GENIUS, 21000 Novi Sad, Čirpanova 54. A szóbeli döntőn február 11-én szaktudományosság előtt mutatják be a kísérleteiket. Részletes versenykiírás a fokusz.info honlapcímen található. A verseny célja a tehetségek felkutatása, a tehetséggondozás serkentése és támogatása. Az összejövetel egyúttal a fizika és a kémia szakos tanárok hagyományos szakmai találkozója is.

Ezen a műszaki-természettudományos jellegű versenyen a diákok kísérleti, gyakorlati témákkal vehetnek részt. Három szakterület van: fizika, kémia és interdiszciplináris témakör. A diákok egyedül vagy párban jelentkezhetnek. Felkészítő tanáruk közreműködésével az iskolai szertár eszköztárat felhasználva, illetve saját készítésű eszközeikkel szakmai/tudományos jellegű demonstrációkat készítenek elő, kísérleteket, megfigyeléseket, méréseket, kutatásokat végeznek. Minderről néhány oldalas

szakdolgozatot írnak, és ezzel jelentkeznek a versenyre. A szervezők elvárják, hogy a szakmunka címdalán szerepeljen a tudományterület (fizika, kémia vagy interdiszciplináris), a dolgozat címe, a diákok és a felkészítő tanárok neve és elérhetősége, az iskola adatai. A dolgozatban röviden ismertetni kell a témakört, a kapcsolódó tudományos/műszaki ismereteket, majd az eszközök képi vagy grafikus bemutatása és a munka menete következik. Le kell írni a megfigyelési eredményeket, a mérési adatokat, a tapasztalatokat és a tanulságot. A szakmunkákat két példányban és egy CD-n kell beküldeni 2017. február 2-ig a következő címre: VMPE – GENIUS, 21000 Novi Sad, Čirpanova 54. A verseny szóbeli része a döntő, ahol február 11-én a diákok szaktudományosság előtt bemutatják kísérleteiket, vizsgálati módszereiket, és válaszolnak a feltett kérdésekre.

A verseny napján a csapatok és felkészítő tanáraik 9 órától érkeznek a vendéglátó iskolába. Magukkal hozzák eszközeiket és mindazt, amire szükségük lesz a szakmunkák bemutatásához. Egy posztert is hoznak, melyen szemléletesen bemutatják a szakmunkát. Itt lehetnek színes rajzok, fényképek, nyomtatványok, táblázatok, képletek, a versenyzők fotói stb. – ez megkönnyíti az előadást, valamint a verseny után ez a poszter odahaza az iskolában a megszerzett oklevéllel együtt kiállítható.

A rendezvény egyúttal a fizika és kémia szakos tanárok szokásos szakmai találkozója is. A korszerű módszertani megoldások, a laborató-

riumi gyakorlatok kivitelezése, a szemléltető oktatás témakörei, a tankönyvek és tantervek kerülnek megvitatásra. A találkozón megjutalmazták a legjobb kísérleti felszerelést, tudománytörténeti anyagot, oktatási jellegű újítást bemutató szaktanárt.

Mindegyik versenyző és a felkészítő tanárok is megfelelő oklevélben részesülnek. Ajánlédkönyvekről hagyományosan a Vajdasági Magyar Tankönyv Tanács gondoskodik.

További információk itt kaphatók: Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete, tel. 021/548-259 (8-tól 14 óráig).

Műhelymunka

December 16-án a 3.c osztály a szülőikkel közösen ajtódíszat készített.

Nagyon vártam, hogy anyukám megérkezzen a kellékekkel és nekilássunk a munkának. Először egy sztiropor karikát körbetekertünk egy vastag, széles fonallal, ami sötét- és világoszöld színű. Utána rátetekertünk kisebb és nagyobb gyöngysort. Legvégül rátettünk egy télapó és egy hóember kartonfejet.

A foglalkozás végén a tanító néni meglepett minket mákos kaláccsal, aszalt szilvával és fügével, mandulával, almával.

Kuti Lili

Egy pénteki napon az osztályban műhelymunka volt, amit Szonya anyukája vezetett. Ajtódíszat készítettünk. Én anyucival alkottam.

Szonya anyukája adott mindenkinek egy-egy sztiropor kört, aminek lyukas volt a belseje. Először körbetekertük a kört selyemszalaggal, kötöttünk rá egy szép masnit, raktunk rá kagylót, szép követ a masni középsébe, tettünk rá tobozokat és gesztenyét. Nagyon szép lett az ajtódíszünk.

A nap végén a szokásos meglepetés következett. Ezúttal volt mákos kalács, mandula, aszalt füge, aszalt szilva és alma. Nekem nagyon, de nagyon tetszett ez a foglalkozás. Szeretném, ha máskor is lenne ilyen.

Ubori Petra

J. J. Zmaj iskola, 3. osztály, Szabadka

Sok lúd disznót győz

Ebben a fogalmazásban elmesélem a focista karrierem egyik meccsét. Egy szombati napon volt az indulás, hét órákor. Amikor odaértünk, csapattársaimmal megnéztük a pályát. Az ellenfél a zentai csapat volt. Mivel a sportszarnok új volt, nagyon szépek látszott a deszkából készült meccshely. A társakkal ámulva néztük. Valaki megszólalt.

– Jó lesz itt elverni őket!

Nevetve mentünk az öltözőbe. Miután felöltöztünk, három részre osztották a csapatot. A legerősebb felállításba kerültem. Az edző elmagyarázta, ki, hol játszik. A szokásos jobb hátvéd pozíciót fogtam. Az öltöző közelében egy igencsak jól felszerelt kondícióterem volt.

– Ezek valami bilderek lehetnek – mondtam.

Jókedvűen mentünk ki. Üdvözlöttük a nézőket, és már mehetett is a meccs. Jól játszottunk, hamar megszereztük a vezetést. Budai Zoli végezte el a szabadrúgást. Mindenki ünnepelte a gólt.

– Brávó, fiúk!

Tízpercenként váltogatták a csapatokat. Jöhetett a második felállítás. Körülbelül fél óráig vezettünk. Aztán a harmadik csapat kapott egy gólt. Egy-egy volt az állás. Már kezdtünk izgulni, hogy a nagy AFK Ada kikap az alábecsült Zentától. Az edző bekiabált.

– Fiúk! Szedjétek már össze magatokat!

Összenéztünk:

– Mindjárt jövünk!

– Most mi lesz?!

Egy biztató hang beszólt:

– Bemegyünk és szétkapjuk őket!

Váltás volt. Megkaptam a labdát. Elkezdtem felfelé vinni, és adtam, egy hosszú labdát Zolinak. Hatalmas erővel rárugta és a kapufán reccsent. Összeszedtem a lecsorgó labdát és beadtam. Viktor fejtelt és a kapus óriási reflexmozdulattal kitolta a labdát szögletre. Jött be a szöglet, ami rosszul sikerült, és lekotráltak, amiből gólt kaptunk. Ezután szomorúan ballagtunk le a pályáról. Kettő egyre kikaptunk.

Ebből az a tanulság, hogy nem szabad lebecsülni az ellenfelet, mert a labda gömbölyű.

Mihalek Bálint 7/b osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Bátorság

Ebben a tanévben egy borzasztó dolog történt velem. Úgy érzem, hogy ezt el kell mesélnem.

A történet az iskola hosszú folyosóján, a diákszekrénykéknél kezdődött. Elkezdődött a nagyszünet, mindenki a szekrénykékhöz rohant. Egy szekrényt két diák oszt. Én Ricsivel osztom. Ricsi elhatározta, hogy a táskáját a szekrénybe rakja. Persze voltak, akik ezt furcsállták. Ricsi elment uzsonnát venni, mi, többiek pedig ott maradtunk a folyosón. Az egyik osztálytársam javasolta, hogy vegyük ki Ricsi táskáját a szekrényből és tegyük le a földre. Ehhez pedig kellett az én kulcsom, mert csak azzal lehetett kizárni a szekrénykét. Mikor a tervet előadta, én csak álltam, mint egy fa, és hallgattam, mint a sír. Szótlanul megengedtem az osztálytársamnak, hogy kivegye a kezemből a kulcsot. Ezután mi is elmentünk uzsonnát venni. Amikor visszajöttem a szünetről, egyszer csak megszólított Ricsi, hogy én vettem-e ki a táskáját a szekrényből. Én meglepetten azt válaszoltam neki, hogy csak a kulcsot adtam oda valakinek. Ricsi megharagudott és elment. Másnap mindent elmesélt az osztályfőnöknek. Oszink kíváncsian kérdezte, hogy vajon ki csinálhatta ezt. Én bátran, heves szívdobogással bevallottam, hogy én vagyok a hibás, mert odaadtam másoknak a kulcsot. Amikor ezt elmondtam, úgy éreztem, hogy a szívemen keletkezett repedés kezd beölni, mert jobb őszintén, bátran elmondani azt, ami történt, mint elhallgatni.

Az osztályfőnök nagyra becsülte az őszinteségemet, de attól még nem úsztam meg a büntetést.

Gyülvész Réka 6/9 osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Színházi élmény

A károkatonák még nem jöttek vissza című regényt Gion Nándor írta. Ennek a regénynek a színházi változatát néztük meg Topolyán.

A könyv és a színházi előadás eltért egymástól, de mind a kettő nagyon jó. Néhány kamasz életébe tekinthetünk be. Közülük az egyik szívén viseli a károkatonák életét, így a többieket is arra buzdítja, hogy szabadítsák ki együttes erővel a madarakat, és segítsenek Gergiánnak, a vadórnek a kilátó építésében, hogy még több madarat lecsaljanak. A gyerekek igyekeztek talán eredményes lesz, ha vannak is olyan emberek, akik tönkre akarják tenni a természetet.

Törjék Dániel 6/a osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Vers az osztályról

Lányok

Ennek a lánynak a neve
Gabi,
nála a négyes maximum csak havi.
Az osztályzatai miatt a neve Stréber,
de kedvességben nincs nála jobb, hidd el.

Ennek a lánynak a neve
Niki,
nála a négyes már mindennapi.
De ha Nikit felbosszantod,
a nyúlciöpöt máris húzhatod.

Ennek a lánynak a neve
Ancsi,
azt mondja, az ötös nagyon uncsci.
Nagy telefonmániában szenved,
a telefonját a kezéből ki nem veszed.

Fiúk

Ennek a fiúnak a neve
Dávid,
ő nála a négyest keresheted.
Azt leszámítva, hogy eszes,
ő a legnagyobb nevetőmester.

Ennek a fiúnak a neve
Szabi,
ő nálunk a humor-szaki.
Szabi szeret lustulni,
annál kevésbé tanulni.

Ennek a fiúnak a neve
Szebi,
ő nálunk a mester,
élete a komputer.
Ahogy a Lolban és Wowban emelkedik,
úgy a naplóban kisebbedik.

Ennek a fiúnak a neve
Dániel,
ő a rosszcsonn nálunk.
Minden hülyeséget kitalál,
de hát azért jó barát.
Itt lakik tőlem néhány házra,
vele szoktam menni iskolába.

Szilák Edvárd, 7/1 osztály, Ivo Andrić iskola, Budiszava

Téli örömek. Tóháti Tamás, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

A nagyapám

A nagyapámat Huszár Antalnak hívják. Március 21-én töltötte 71. életévét. Közepes termetű, szeme világoskék színű, a haja pedig ősz.

Vőfélyként is dolgozott. Sok lakodalomba meghívták. Ma is tud még számtalan vőfélyverset, s én ilyenkor csodálattal hallgatom. Rossz szokásai közé tartozik, hogy mindenbe beleköt, semmi sem jó úgy neki, ahogy van. Galambozni is nagyon szeret. Van fehér, barna, fekete, tarka galambja és még sorolhatnám. Reggel korán felkel és megy megetetni az állatokat. Este szintúgy megeteti az állatokat és 9 óra körül megy aludni. A kalapokat sem hagyhatom ki, mivel azokat is nagyon szereti. Van ünneplő, és van hétköznapi kalapja is. Mint ahogy az idősebbek, ő is régies szavakat használ, mint például a vánkos, vagyis párna. Sokat mesél a gyermekkoráról és persze a katonaságáról is. Nem volt olyan, hogy a fiatal legények bulizni jártak, hanem katonának álltak. Egy kicsit szigorú az étellel kapcsolatban, hogy ne válogassunk, csak együk meg, ami van. Az ő gyermekkorában nem volt ilyen, mert ugye, nagy volt a szegénység.

Nagyon szeretem a nagyapámat és szeretném, ha még sokáig velünk lenne.

Németh Nóra 6/c osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

A padlás rejtelsei

Hazafelé mentem az iskolából. Lábam alatt susogtak a vörös, sárga, barna levelek. Csend volt az utcánkban, csak a szomszéd kutyája ugatott és a kulcsaim csörögtek, miközben zártam ki a kaput.

Amikor beléptem a házba, fűszerek, teák illatára figyeltem fel, és édesanyámra, aki éppen engem várt.

– Szia! Szeretnék délután gesztenyés tortát sütni, megkeresnéd a receptjét? – kérdezte az anyukám.

– Persze – leraktam a táskám a lépcsőre és már siettem is a feladat elvégzésére. A padláson rengeteg régi holmi volt, valóságos kincsestár, ezért nehéz ott bármit is megtalálni.

Egy ideig tétlenül álltam az ajtóban és nézelődtem, majd leültem egy doboz mellé. Egy kávédoboz volt, amiben édesanyám tartotta a számára fontos dolgokat. A sok papír és cetli közül kihúztam egy piros füzetet. Hirtelen elfeledtem, hogy miért is mentem oda, lapozgatni kezdtem a megsárgult írkát. Mélyen elmerültem az írárok olvasásában és nagyokat nevettem a furcsa üzeneteken. Kis idő múlva tovább matattam. Rábukkantam egy bordó pipperetáskára, amiben kitűzők voltak, rajtuk anya kedvenc zenekarának képei. Ezeket az értékes tárgyakat gyorsan zsebre vágтам, majd egy fekete zacskóban keresgéltem újabb érdekességek után. Rengeteg fényképet találtam. Az egyikken rajta volt anyu, a másik egy osztálykép volt, a harmadik a mamámat ábrázolta. Miután alaposan megvizsgáltam minden fotót, úgy gondoltam, hogy rátérek a munkámra, ezért átbálgattam a szoba másik végében levő szekrényhez.

Elég poros volt szegény, és már a festék is lekopott róla. Kinyitottam az ajtaját és egy pókot pillantottam meg benne. Kissé megijedtem, hiszen szép nagy példányt találtam. A pókokcska melletti sarokban volt a receptes könyv, amit kerestem. Felkaptam a könyvet, és mielőtt visszamentem volna a konyhába, még egy pillantást vetettem a poros kuckóra.

Amikor visszatértem az anyukámhoz, odaadtam a sütemény receptjét és lelkendezve meséltem a felfedezéseimről.

Fekete Laura 7. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Téli örömek. Molnár Petra, 4. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Itt van a tél

November, december, itt van a tél. Reggel az utcákra leszállt a dér. Leszállt a dér, itt van a tél, a kályha füstje száll, odabenn a szobában a kályha mellett egy kiscica alszik már.

Nagymama a kemence mellett kalácsot sütöget, Juliskának, Sáríkáknak adott egy keveset.

Miután az édesből eleget nassoltak, Juliska, Sáríka az ablakhoz futottak, kinéztek az ablakon, hol a fehér hó? Mégsem akart leesni a hó.

Nemsokára azonban leesett a hó, belepte a házat a hótakaró.

Gábor Gitta 6/c osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Bemutatom Topolya nevezetességeit

Tegnap elhatároztam, hogy utánanézek Topolya nevezetességeinek és írok róluk ebben a fogalmazásban.

Délután sokat kutakodtam, mire találtam pár könyvet, amely a szülővárosomról szól. Átolvastam őket, mindegyiknél első helyet foglalt el Topolya legfontosabb építménye, a Sárlos Boldogasszony templom. 1904-ben épült, és büszkén nevezhetjük Szerbia legmagasabb templomának. Tovább olvastam, majd rátaláltam a szélmalomra. Négyzetes, tornyos, felülhajtós építmény, lécezett vitorlákkal, két örlő kőpárral. A tóparton található. Ma már nem működőképes, hanem műemlékként kezelik.

Topolyának nem csupán tárgyi nevezetességei vannak. Híres emberek, fontos személyiségek is születtek és éltek, élnek itt. A tizenkilencedik század legjelentősebb topolyai egyénisége doktor Hadzsy János, aki nemcsak orvosként, hanem tűzoltóparancsokként is ismertté vált. Neki köszönhetjük az önkéntes tűzoltótörsület létrejöttét. Egészségházunk is az ő nevét viseli. A másik ismert személy Lajkó Félix. Topolyán született, de zenei tanulmányait Szabadkán folytatta, majd Budapestre költözött. Liszt Ferenc-díjas magyar világhíres hegedűművész, aki kiválóan játszik zongorán és citerán is.

Topolyának elég érdekes történelme, sok nevezetessége, számos jeles szülőtte van, én most ezt a négyet mutattam be.

Szerintem az itt élő emberek büszkék lehetnek a városra, mivel nem mindennapi múlttal rendelkezik.

Dudity Ivana 8/c osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Segítettem beteg osztálytársamnak

Tavaly ősszel Ákos nem jött iskolába. Én jelentkeztem a tanító néninél, hogy elviszem neki a házi feladatot.

Délután odatelefonáltam Ákosnak, hogy halljam, mi van vele. Akkor tudtam meg, hogy beteg, azért nem jött iskolába. Bepakoltam az aznapi házit és elmentem hozzá. Már várt rám szomorkásan. Elővettem a könyveket és füzeteket, majd mosolyogva odaszóltam neki:

– Ne félj, nincs sok! Csak ez, ami az asztalon van!

Volt ott négy könyv és öt füzet. Kikerekedett szemmel nézett rám. Én csak mosolyogtam. A legtöbb házi magyar nyelvből volt. Kettő a könyvben, egy a füzetben. Matematikából egy példa a tankönyvben és kettő a füzetben. Természetből három mondat és egy rajz. Zenéből pár sor, hittanból két mondat egy egy rajz. Míg Ákos írta át a feladatokat, addig én elmeséltem neki, hogy hiányzik az osztálynak, de főleg nekem. Elmosolyodott és megkérdezte tőlem, hogy maradnék-e egy kicsit játszani? Én persze maradtam és láttam, hogy jobban érzi magát, nem szomorú. Kicsit játszottunk, aztán hazaindultam. Jobbulást kívántam neki, majd elköszöntem tőle.

Elszomorított, hogy Ákost betegnek láttam. Mégiscsak jobb iskolába menni, mint betegnek lenni.

Hegedűs Márton 4/b osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Kínában épül a világ leggyorsabb számítógépe

Egy új kínai szuperszámítógép szerezte meg az első-séget a világ 500 leggyorsabb számítógépét felsorakoztató listán. A **93 petaflop** számítási sebességet elérő **Sunway TaihuLight** a Nemzeti Szuperkomputer Központban dolgozik, és 93 billiárd (93.000.000.000.000.000) számítást végez másodpercenként. A flopsban megadott szám a számítógép gyorsaságát jelzi, az általa másodpercenként elvégzett lebegőpontos műveletek (Floating Point Operations Per Second) számát takarja. A peta előtag a tíz tizenötödik hatványát jelenti. Mindez azt jelenti, hogy kétszer gyorsabb és háromszor hatékonyabb, mint a korábbi leggyorsabb, a Tianhe-2 (Tejút-2), amely szintén kínai.

Az új Linux-alapú szuperszámítógép 10,5 millió pro-

cesszormagot tartalmaz és nagy mennyiségű adat elemzésére, időjárási előrejelzések készítésére és fejlett ipari technológiákhoz használják. Az új 500-as lista érdekessége, hogy 1993-as első kiadása óta 167 számítógépével most először előzte meg Kína az Egyesült Államokat, amelynek 165 számítógépe szerepel a világ 500 leggyorsabb számítógépe között. Az első tízben azonban négy amerikai számítógép van és két kínai, utóbbiak

viszont a listavezetők. Az első tíz között van még egy-egy szuperszámítógép Japánból, Svájcól, Németországból és Szaúd-Arábiából.

Ha figyelembe vesszük azt, hogy tíz éve még Kína csak 28 számítógéppel szerepelt a listán, és közülük egy sem volt a leggyorsabb 30 között, akkor láthatjuk, hogy az ázsiai állam a szuperszámítógépek történetében jóval nagyobb és jóval gyorsabban lépett előre, mint bármely más ország.

Bevezetés az igazán nagy számok világába

Tíz nulladik hatványa 1 (egyjegyű), első hatványa 10 (kétjegyű), második hatványa 100 (háromjegyű)... Ezért tér el a két számoszlop. Az -árd végű szám ezerszerese az -ó végű (azonos kezdetű) számnak; a következő latin számról elnevezett szám milliószorosa az előzőnek (például a kvadrillió a trilliónak). (A trilliárd és a nagyobb -árd végű számnevek létezését egyes források tagadják; ehelyett az ezer, tízezer, százezer trillió elnevezéseket használják.)

Kezdjük a milliárdnál:

milliárd, (angolul) billion, tízmilliárd, százmilliárd, billió, (angolul) trillion, tízbillió, százbillió, billiárd, (angolul) quadrillion, tízbilliárd, százbilliárd, trillió, (angolul) quintillion, tíztrillió, száztrillió, trilliárd, tíztrilliárd, száztrilliárd, kvadrillió, tíz kvadrillió, száz kvadrillió, kvadrilliárd, tíz kvadrilliárd száz kvadrilliárd, kvintillió, tíz kvintillió, száz kvintillió, kvintilliárd, (angolul) decillion, tíz kvintilliárd, száz kvintilliárd, szextillió, tíz szextillió, száz szextillió, szextilliárd, tíz szextilliárd, száz szextilliárd, szeptillió, tíz szeptillió, száz szeptillió, szeptilliárd, tíz szeptilliárd, száz szeptilliárd, oktillió, tíz oktillió, száz oktillió, oktilliárd, tíz oktilliárd, száz oktilliárd, nonillió, tíz nonillió, száz nonillió, nonilliárd, tíz nonilliárd, száz nonilliárd, decillió, tíz decillió, száz decillió, decilliárd, tíz decilliárd, száz decilliárd, centilli

Megkerülte a Földet a Solar Impulse 2 napelemes repülőgép

Sikeresen leszállt Abu-Dzabiban a Solar Impulse napelemes repülőgép, amely így az első, energiáját kizárólag napelemekből nyerő repülő, amelynek sikerült megkerülnie a Földet. A gép egyetlen csepp üzemanyag felhasználása nélkül tette meg a 42 ezer kilométert.

Bertrand Piccard komplikáció nélküli leszállást hajtott végre vele Abu-Dzabiban. A Solar Impulse tavaly márciusban indult, tizenhat helyen szállt le. Az út leghosszabb szakasza Japán és Hawaii között a Csendes-óceán átszelése volt, ami 7212 kilométert jelentett. Ezt a gép 118 óra alatt tette meg.

Az Egyesült Államokhoz tartozó szigeteken javítani is kellett a repülőt, ami miatt több mint kilenc hónapig nem tudtak felszállni. A küldetés célja a világ körberepülésén kívül az volt, hogy felhívja a figyelmet a megújuló, környezetbarát energiára. A repülőt több mint 17 ezer napelem hajtja, amelyek négy elektromotort működtetnek, s töltik a gép akkumulátorait is, melyek segítségével éjszaka is tud repülni. (erdekessvilag.hu)

A világ első 3D technológiával készült gyalogoshídja

A spanyolországi Alcobendas településen átadták a **világ első 3D-s nyomtatási technológiával készült gyalogoshídját**. A betonból, nyomtatással készült híd 12 méter hosszú, 1,75 méter széles, és egy közparkban található kisebb tó felett ível át. A város polgármestere szerint ez a technológia mérföldkő, és látványos haladást jelenthet. Az alkotók a 3D-s nyomtatásban készült híd előnyei közt hangsúlyozták, hogy környezetbarát, mert előállításához kevés nyersanyag és energia szükséges, kevés gyártási hulladék keletkezik, az anyagok pedig újrahasznosíthatók.

A rovarok is költöznek

Elsőször sikerült brit kutatóknak felmérniük, hány milliárd költöző rovar szeli át az eget Dél-Anglia fölött évente. A kutatók azt állapították meg, hogy évente 3,5 ezer milliárd bogár és lepke vonul át az emberek számára észrevétlenül, nagy magasságban.

A számláláshoz a kutatók vertikális radart és léggömbökre szerelt rovarhálókat használtak

A számláláshoz a kutatók vertikális radart és léggömbökre szerelt rovarhálókat használtak. Tíz éven át figyelték, hány rovar repül át éjjel és nappal a 150–1200 méter magasan elhelyezett eszközök környezetében. Noha az átvonulók elsősorban többsége apró teremtmény volt – gabonatevők, legyek és muslicák –, nagyobb rovarok, zengőlégyfélék, katicaboga-

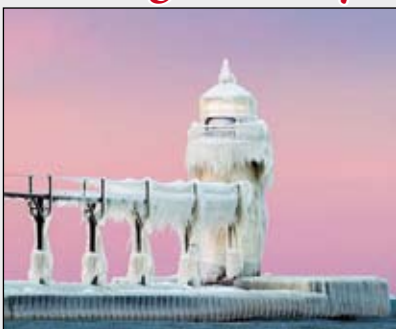
rak, lepkék is akadtak köztük. A meglepő felfedezések egyike volt, hogy míg a kisebb rovarokat nem befolyásolta a szélirány, elindultak mindenképpen, addig a nagyobb testűek mozgása szabályosságot mutatott. „Ezek a rovarok érzékelik a szélirányt és eldöntik, hogy az adott napon felszálljanak-e. Ez azt jelenti, hogy van valamiféle iránytű-mechanizmusuk, ami jelzi az égtájakat, és azzal a képességgel is rendelkeznek, hogy amikor magasra szállnak, felmérjék a szélirányt. Az információt közvetítik az iránytűszervnek és döntést hoznak, repüljenek-e”.

Hétpettyős katicabogár

A kutatók északi irányú migrációt figyelték meg tavasszal, majd déli irányút ősszel. A kutatás egy évtizede alatt az északi és déli irányba vonuló rovarok mennyisége azonos volt. Meglepetésnek számított a megtett távolság és az utazási sebesség is. Voltak rovarok, amelyek óránként 36–58 kilométeres sebességgel vonultak és akár 200–300 kilométert is megtettek. (MTI)

Jégszoborrá vált a világítótorony

Egészen mesebeli látványt nyújt az egyesült államokbeli Michigan-tó partján magasodó, befagyott világítótorony, amely Saint Joseph városának közelében épült még 1859-ben. A mínusz 10 fok alá süllyedő hőmérséklet, a viharos szél, illetve a hullámozó víz együtt igazán különlegeset „alkotott”. Joshua Nowicki fotós mit sem törődve a dermesztő hideggel és a csípős széllel, kiment a tó partjára, hogy megörökítse a jégbe fagyott világítótoronyt. A lenyűgöző felvétel az ő munkáját dicséri.

Feltört a gejzír

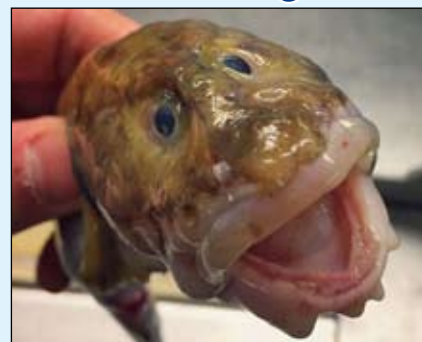
A gejzír a vulkáni utóműködés egyik megnyilvánulása. Akkor jön létre, amikor a felszín alatti víz a magma közelébe kerül vagy érintkezik vele. Látványos jelenség, amikor a gőz és a forró víz száz méternél is magasabb oszlopban feltör. Elnevezése az izlandi geysir (előtör) igéből származik.

Fotó: Kaszás Gergő

Mit kerül elő a Barents-tengerből?

Hihetetlenül furcsa és olykor egészen ijesztő tengeri élőlényeket fog ki rendszeresen egy orosz halász a tengerből. Roman Fedortsov, aki általában a Barents-tengeren hajózik, amikor csak tudja, le is fényképezi a mélytengeri hálóból akadt lényeket, hogy másoknak is megmutassa, milyen különös és ritkán látott állatok rejtőznek a tengerek, illetve óceánok mélyén.

Fedortsov a Twitter-oldalára tölti fel a különös és meglepő élőlényekről készült képeit. Az ő fotói is bizonyítják, hogy a tengerek, óceánok mélyének élővilága egy valóságos elvarázsolt birodalom, számtalan különös élőlényvel benépesítve. Számos fajt máig sem sikerült azonosítani, és a többről is csak kevés ismerettel rendelkezünk.

Egyszer fába szorult egy hernyó. Jó magas fa legfelső ágába. És jajgatott, jajongott, sírt keservesen.

Szép hernyó volt. Piros vonalakkal meg kékekkel csíkozott. És természetesen sárgákkal is. A szeme, mint két rubin. Vagy három rubin, mert nem tudom pontosan, hány szeme volt a hernyónak. De akár kettő, akár három, gyönyörű volt. Bár most sírt mind a két (vagy mind a három) szemével. Pik-pak, hullottak a könnyek. Avagy pik-pak-puk. Az esetben, ha három szeme volt. Különben szépek voltak a könnyei is. Sőt talán a könnyei voltak a legszebbek.

- Valaki bömböl – dörmögte a medve.
- Valaki ordít – rivallta a farkas.
- Valaki szepeg – mekegte a kecske.
- Valaki sír! – kiáltott a róka.
- Valaki zokog – makogta a nyúl.
- Valaki rí – recsegte a borz.
- Valaki sír-rí – cincogta az egér.
- Valaki itatja az egereket – mondta a hős-cincér.

- Valaki nagyon keservesen sírdogál – mondta a katicabogár.

- Ej, ki lehet? – kérdezték mind együtt.

Ez úgy hangzott, mint a karének. A medve, a farkas, a róka: basszus. A kecske: tenor. Alt: a borz és a nyúl. Az egér, a cincér s a katica: szoprán. Az meg ott fent sírt-rítt tovább.

- Mentsük meg – mondta a medve; a medvéknek ugyanis általában jó szívük van.

- Mentsük! – vágta rá a farkas, a kecske, a róka, a nyúl, a borz, az egér és a hős-cincér. Ja és a katica is rávágta! Mivelhogy általában a farkasoknak, a kecskének, a rókáknak, a nyulaknak, a borzoknak, az egereknek és a hős-cincéreknek is jó szívük van. Ja igen, és a katicáknak is!

- De hogyan mentsük meg? – kérdezte a cincér.

- Megrázom a fát – mondta a medve. A róka röhögött.

- Üvöltök egyet, s attól a fa elengedi – vélte a farkas. A róka heherészett.

- Tanácsokat kell neki adni – rebegte a kecske. A róka kacarászott.

- Helikoptert kell bérelni – így a nyúl. A róka hahotázott.

- Fel kell ugrani az áig – tanácsolta a borz. A róka röhögött.

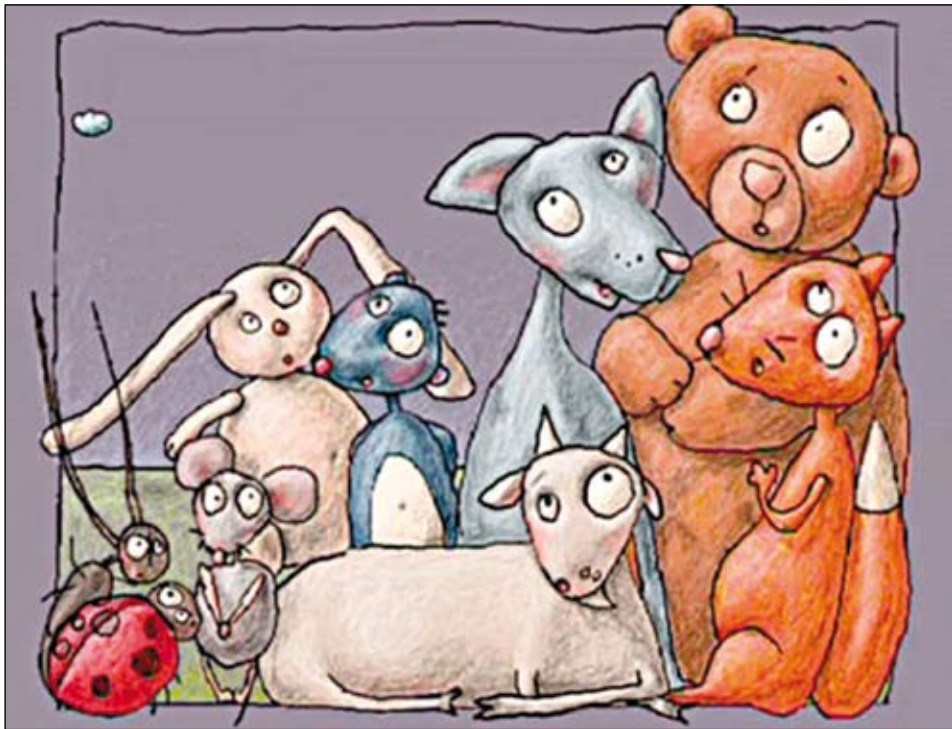
- Avagy izé – jelentette ki magabiztosan a cincér. A róka röhécselt.

- Mit röhécselsz, kacarászol, heherészel, hahotázol? – mérgelődött a katica. - Inkább azt mondd, hogyan menthetjük meg!

- Talán neked nincs ötleted? – kérdezte tőle a róka.

- De igenis van! – kiáltott a katicabogár. Egy más hátra kell állnunk, úgy elérjük.

A fába szorult hernyó

- Na lám – mondta a róka –, nemcsak hét pettyed van, de eszed is.

Eldölt hát, hogy egymás hátra állnak. Kicsit még vitakoztak azon, ki legyen legalul. A nyúl a rókát akarta, a borz az egeret, a kecske a katicát.

- Nem akarok megint heherészni – mondta a róka.

- Így kell felállnunk: alul a medve, rajta a farkas, aztán a kecske, kecskén a borz, rajta a nyúl...

- Hohó!... – vágott közbe a katica. - Talán úgy, hogy a kecskén te, s rajtad a borz, aztán a nyúl.

- Na jó – egyezett bele a róka –, szóval rajtam a borz, a borzon a nyúl, rajta az egér, aztán a cincér, s legfent a katica. Ő épp eléri azt az egyént, aki fent bömböl.

Nosza, felugrottak egymás hátra. Legtöbbször a katica.

- Egy hernyó! – kiáltotta.

- Eléred? – kérdezték a többiek.

A katica nyújtózott, de egy icipici hiányzott. Bánatosan leszólt hát:

- Még egy hangya kellene. Egy picurka hangya. Ha ráállna a hátamra, épp elérné.

- Látod – mondta dühösen a cincér –, nekem kellene legfelül lennem. Én nagyobb vagyok, mint te, én éppem elérném.

A róka erre megint heherészett.

- Ne vihogj, rázkódik tőle a máj – morogt rá a borz.

A katica meg mérgelődött fent.

- Ej, de buta vagy, te cincér! Hát azt hiszed, ha te lennél legfelül, magasabbak lennének?

- Azt! – vágta rá a hős-cincér.

- Na jó, akkor cseréljünk helyet!

Helyet cseréltek, a cincér ráállt a katica hátára, persze éppen úgy nem érte el a hernyót, mint a katica.

- Érdekes, pedig én nagyobb vagyok – csodálkozott.

A borz meg fájdalmasan felkiáltott:

- A máj! -

Merthogy a róka megint csak röhécselt. A fába szorult hernyó meg jajgatott, sírt, jajongott.

Nagyon-nagyon fába szorult.

- Azt mondod, egy hangya kellene? – kérdezte legalul a medve.

Kicsit lihegve mondta, hiába, nem volt könnyű a farkas, a kecske, a róka, a borz, a nyúl, az egér, a cincér s a katica.

- Igen, egy hangya – mondta a katica –, egy icipici hangya. Akármilyen icurka-picurka.

- Hej, hangya! Hangya! Gyere ide, hangya! – kiabálták mindannyian.

De hiába, mert éppen nem járt arra egy hangya sem. Vagy ha arra járt, nem akart segíteni. Pedig általában a hangyáknak is jó szívük van!

Egy hangya, egy kis hangya, egy icurka-picurka hangya!

Így aztán nem sikerült megmenteni a hernyót. Sírhatott-ríhatott.

Lázár Ervin

Haspókoknak és könyvfalóknak

Haspókoknak és könyvfalóknak egyaránt ajánlja a budapesti székhelyű Petőfi Irodalmi Múzeum legújabb kiállítását, melyet március 31-éig lehet megtekinteni a múzeum Károlyi utca 16. alatti székházában.

Más szóval az új időszaki kiállításon terítékre kerül az étkezés szerepe az irodalomban. A sokszínű magyar irodalom gasztronómiai gazdagságát olyan kiemelt témákon keresztül mutatjuk be – áll az ajánlóban –, mint például az étkezés és a szakralitás, vagy az ételek és a nemzeti identitás viszonya. A sulinet.hu így számol be a kiállításról:

„Az étel élvezete, vagy az evésben rejlő erotika, de akár furcsaságok bekebelezése is gyakran felbukkan az irodalmi szövegekben. Ugyanakkor kiállításunkon nem hagyjuk figyelmen kívül a magyar irodalomban oly sokszor és sokak által leírt éhezést és koplalást sem; József Attila, Nagy Lajos, Móricz, Kassák műveiből, vagy épp a szociográfiai irodalomból merítve képet kapunk a nélkülözésről is.

Recepteket kínálunk főművekhez és főételekhez. Képzeltetbeli étlapunkon minden megtalálható az előételektől a desszertekig, Krúdy odakozmált kispörköltjétől Kosztolányi vegetáriánus étlendjén át Esterházy gulyásáig, vagy Jókai gurmé fogásaitól Ady édesanyjának süteményreceptjéig. Találkozhatunk a nagyevő Berda Józseffel vagy a sokszor fogyókúrázó Csú-

kás Istvánnal. Szakácsaink között szerepel Petri György, Bächer Iván, Cserna-Szabó András és Fehér Béla.

Bemutatjuk az irodalmi értékű szakácskönyveket: Emma asszony receptgyűjteményét, Móra Ferencné és Polcz Alaine könyveit. Kiállítunk néhány olyan fontos szépirodalmi munkát is, amely erősen magán viseli az elmúlt évtizedben bekövetkezett gasztrorradalom nyomát. Csokonai Vitéz Mihály étkezési jegyzetei, József Attilának az éhezéséről szóló megrázó levele, Jókai regényrészletének, Nagy Lajos, Móra Ferenc és Móricz novelláinak, Berda József versének kézirata mellett kiállítjuk Kosztolányiné diétás füzetét, Lénárd Sándor szakácskönyvének kéziratát, Lesznai Anna süteményes receptfüzetét, Ady édesanyjának konyhai jegyzeteit és Petri egyik menülapját is.

Könyvek, kéziratok, fotók és szövegidézetek mellett most olyan tárgyakat is láthat a közönség, amelyek közül sok mostanáig személyes használati tárgy volt, az író konyhaszekerényében állt, a fiókjában lapult, vagy ünnepi asztalát díszítette. Gyerekkori emlékek, családi kötődések, személyes történetek adják e tárgyak igazi értékét. Most beleshetünk Krúdy leveses táljába, és nem csak képletesen. A kiállításon az írói relikviáknak egy sajátos, korábban alig látható válogatását is megtaláljuk: klasszikus és kortárs íróink konyhai eszközei, edények, tányérok, evőeszközök, poharak sokasága került a vitrinekbe.

Az sem fog csalódni, aki meg szeretné tudni, hogy mi volt Petőfi vagy Karinthy kedvenc étele, kíváncsi arra, hogy milyen diétát követett Kosztolányi, recepteket szemezgetne Ady Lőrincé gyűjteményéből, vagy belenézne Petri György szakácskönyv-tervezetébe. Interaktív játékok segítségével bárki kifőzhet egy jó mondatot, vagy feltárlhatja a legmagyarosabb vasárnapi menüt.”

Így írtak ők

Füst Milán: „Hétéves koromban csodálkozva hallottam, hogy az emberek vacsorázni szoktak.”

(Napló, 1919)

Móricz Zsigmond: „A kacsák, jércék most nem hápogtak és pityegtek szerelmesen és boldogan a létben, hanem saját zsírjukban szépen heverve piros bőrüket mutatták a legfalánkabb állatnak, a legnagyobb ragadozónak: az embernek.”

(Kivilágos kivrattig, 1926)

Faludy György: „Csak a csigák dolgában nem ismertem szemérmemet. Az egész tábor nekem gyűjtötte őket. De ezt senki sem tekintette falánkságnak. Még nem is csodáltak érte: ez a gourmet Franciaországban megszokta a csigát, még itt Recskén se hajlandó lemondani az ingyenc falatokról.”

(Pokolbéli víg napjaim, 1961)

Esterházy Péter: „Szóval a gulyás az leves. És marhalábszárból a legjobb. És a krumplit hosszában kell elvágni. Ahogy a mamám csinálta. Mert a mamám csinálta a legjobb gulyást a világon.”

(Pusztá, csikó, paprika, gulyás, Piroska; 1999)

Cserna-Szabó András: „Az igazi magyar lecsó olyan, mint az Úristen: egy, mégis annyiféle, ahányan hisszük.”

(Szügyig a saftban, 2009)

Bächer Iván: „Sokféle a férfi, s ez megmutatkozik a konyhában is, ki ki magát hozza, mutatja, lényegíti ehetővé... A legközönségesebb férfifajta, aki a konyhában megfigyelhető: macsó... szélesebben szeli a hagymát, sugárban lötytyinti a bort, hangos puffanással csapja deszkára a húst... ő úgysem ronthatja el.”

(Férfikonyha)

„Nem történik benne semmi, csak az, hogy egy ember megeszik egy halat” – mondta Krúdy Szindbád című írását átolvasva egy nyomdász. Valóban csak ennyiről szólna Krúdy és a magyar irodalom többi, évvel kapcsolatos műve? Mi mindent jelenthet egy étel, egy étkezés az irodalmi szövegben? Segít-e egy regény megértésében, ha tudjuk, hogy mit vacsorázott a főhős?

A kiállítás március végéig tekinthető meg

Téljósoló hiedelmek

Az időjárás minden korban foglalkoztatta az embereket. Ha manapság arra vagyunk kíváncsiak, hogy milyen lesz az idő, bekapcsoljuk a rádiót vagy a tévét, elolvassunk egy újságot, máris részletes választ kapunk. Régebben azonban az emberek saját tapasztalataikból, a szájról szájra terjedő néphagyományokból próbálták következtetni az időjárás várható alakulására. A népi időjóslatok mindenféle mérőeszköz vagy számítás nélkül a természet megfigyelésén alapulnak, és valóság-tartalmuk egy részét a modern meteorológia is igazolta.

A korszerű mérésekre támaszkodó előrejelzések csak néhány napra tudnak pontos képet adni a várható időjárásról. A hosszabb időszak prognosztizálásához ők is rászorulnak a korábbi megfigyelésekre, és a statisztikai adatokat is figyelembe kell venniük.

Karácsonykor a Földközi-tenger felől áramló meleg levegő miatt gyakori az enyhülés. Ezért elmondható, hogy van valóságalapja annak az

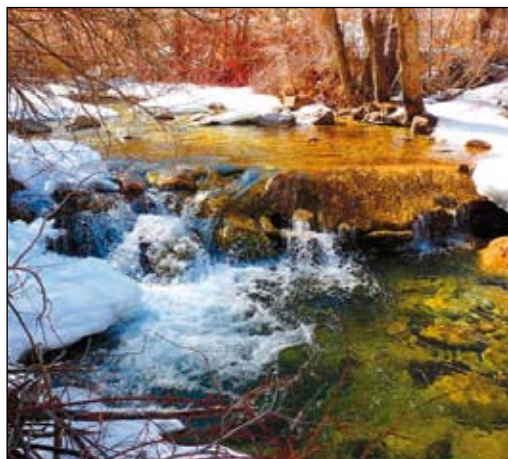
időjárási változékonyságra utaló versornak, amely szerint „ha Katalin kopog, a karácsony locsog”.

Ám a szintén karácsony napjához fűződő „fekete karácsony, fehér húsvét” szólás már csak azért sem lehet igaz, mert a húsvét minden évben más napra esik. A karácsonykor szinte menetrendszerűen hozzánk érkező enyhébb légtömegeknek „köszönhető” egyébként, hogy nálunk mindössze húsz százalék esélye van a fehér karácsonynak.

Mifelénk január az év leghidegebb hónapja, és benne a Vince-nap (január 22-e) a borászok szempontjából fontos nap. („Hogyha szépen fénylik Vince, megtelik borral a pince.”) Januárban gyakran előfordul, hogy a szibériai akciócentrum hatására kialakult anticiklon miatt csapadégmentes, fogcsikorgatóan hideg idő alakul ki Pál napjáig, január 25-éig. Ekkor rendszeresen ismétlődő természeti jelenséget ír le a népi kalendárium, a Pál-fordulót. E naptól kezdve lassan kiszorítják a hideget a

dél felől beáramló enyhébb és csapadékosabb légtömegek.

Gyertyaszentelő napja, február 2-a tehát tényleg először jelzi, hogy a tél végéhez közeledünk. A hidegnek azonban még vannak tartalékai, és ki is mutatja foga fehérjét a Dorottya-nap (február 6-a) tájékán. „Ha Dorottya szorítja, Julianna tágitja” – mondják ilyenkor, mert a hőmérséklet évi menetében Dorottya-nap környékén megfigyelhető egy kisebb minimum, míg Julianna (február 16-a) táján egy kis enyhülés, hogy azután jégtörő Mátyás (február 24-e) tájékán eltűnjön tavainkról, folyóinkról a jég. A Mátyás-napról azt is regélik, ha „nem talál jeget, majd csinál eleget”. Ezt a népi megfigyelést, akárcsak a március közepi Gergely-napi (március 12-ei) kisebb visszaesést, havazást („Gergely még egyszer megrázza a szakállát”) a meteorológiai statisztikai adatok is igazolják. Ettől kezdve az enyhülés feltartóztatathatatlanság: Sándor (március 18.), József (március 19.) és Benedek (március 21.) valóban „zsákban hozza a meleget”.

VAJDASÁGI KÉPZŐMŰVÉSZEK

Barna Kolozsi Valéria szobrász

Nem téved az, aki Adához, vagy a könyvtári világhoz, illetve az oktatáshoz köti Barna Kolozsi Valéria nevét. Amellett ugyanis, hogy képzőművész, pontosabban szobrász – befejezte az Iparművészeti Főiskolát, majd négy évvel később az újvidéki Képzőművészeti Akadémia szobrászati szakát, és felismerhető alkotóvilágot alakított ki magának körül –, valóban Adához kö-

tődik egész életében, ezenkívül képzőművészet szakos tanár szülővárosában, majd a zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnáziumban is, és az adai könyvtár vezetője egy jelentős időszakban.

Alkotómunkája az 1990-es évek elején bontakozott ki. Munkáira sokan már csak azért is felfigyelnek, mert tájainkon meglehetősen kevés a szobrász, közöttük még kevesebb a nő. Valéria a Zentai Művésztelep állandó tagja. Kiállított Temerinben, Zentán, Adán, Moholon, Karlócán, Gornji Milanovacon...

Egy interjúban elmondta: „Feltűnt, hogy az iskolákban mennyire mostohán kezelik a képzőművészeti nevelést, így azt gondoltam, hogy magánszorgalomból foglalkozom azokkal a diákokkal, akik ezt igénylik. Ha lehet alapfokú zenei képzés, miért ne lehetne alapfokú képzőművészeti képzés is?” – s ezzel a gondolatával nagyon sokat elárult magáról, és a hivatásához való viszonyulásáról.

Szoborcsoport

Barna Kolozsi Valéria

A hattíni csata

A keresztes háborúk egyik legnagyobb ütközete

Kereken 830 év telt el a keresztes háborúk egyik legnagyobb, talán döntő ütközetétől, a hattíni csatától. A mai Izrael területén került sor a nagy megmérettetésre 1187 nyarán, Hattintól nem messze, s mint később bebizonyosodott, meghatározó szerepe volt a keresztes háborúk kimenetelében. A csatát a történelemírás még a Hattín szarvainál lezajlott csataként is emlegeti, és mindenképpen a középkor legnagyobbjai közé sorolja.

Tudod-e?

A Messze van, mint Makó Jeruzsálem-től szólásnak semmi köze a mindenki által ismert, Szeged melletti városhoz, de annál több köze van a keresztes háborúkhöz. Ugyanis amikor pont 800 évvel ezelőtt, 1217-ben II. András magyar király a keresztesek élén elindult a Szentföldre, seregében volt egy Makó nevű keresztes vitéz. Makó bizony jól felöntött a garatra, s mikor Spalatóba (Szplitbe) értek, ahol hajóra kellett szállniuk, Makó a város láttán buzgón imádkozni kezdett, mert azt gondolta, hogy már Jeruzsálemtől vannak.

A XI. és a XIII. század között dúló, eredetileg a szent helyek, elsősorban Jézus sírjának felszabadításáért indított keresztes háborúk nemcsak különböző vallások és kultúrák, hanem különböző haditechnikák és fegyverek összecsapását hozták. A keresztesek jelentős területeket foglaltak el a Közel-Keleten és keresztény királyságokat hoztak létre, azonban csak bizonyos ideig tudták megtartani ezeket.

Valamivel a harmadik keresztes hadjárat megindítása előtt, egy nagy keresztes sereg in-

A hattíni csata jelenete

dult Tiberias városának a felszabadítására. A korábban megkötött egyezményt a keresztesek megszegtek egy karaván megtámadásával. A szaracénok egy kisebb osztagot legyőzve törtek előre, és megsemmisítették Názáret keresztény helyőrségét is.

A keresztények és a muszlimok harcmódora jelentősen különbözött. A keresztény sereget Lusignani Guido, Jeruzsálem királya vezette. Mintegy 20 ezer katonával rendelkezett. A másik oldalon Szaladin, Egyiptom és Szíria szultána állt. Serege nagyobb volt, 30 ezer főt számlált. A keresztény sereg nehézfegyverzettel volt ellátva, ennél fogva kezdeményezőbb, de kevésbé mozgékony harcosai voltak. A szaracén seregek főként könnyűlovasságból, íjászokból,

lándzsásokból álltak, akiket gyalogság támogattott. Ezenkívül a muszlim seregekben nagyobb fegyelem és óvatosság uralkodott, a keresztes lovagok viszont kissé fejtelenség, szinte rendetlen támadásokat indítottak. Sokkal nagyobb egység uralkodott a muszlimoknál, mint az Európa különböző tájairól érkezett, és különböző nyelveket beszélő keresztény lovagoknál.

A keresztesek Akkó városában gyülekeztek. Időközben a szaracénok megtámadták Tiberiast. A közelben tartózkodó keresztény sereg felszabadító hadjáratra indult Rajnald keresztes vezér, korábbi antiochiai fejedelem és Gérard de Ridefort templomos nagymester irányításával. A muszlim sereg útjukat állta, és meglepetésszerűen támadott. Az ellenfél sokkal jobban felkészült, jobban ismerte a tájat, ellátmányai is előnyt biztosítottak számukra. Lassan kifárasztották és körülkerítették a kereszteseket, majd megszárták nyilakkal. Az utóbbiak elkeseredetten küzdöttek, akkor sem adták fel a harcot, mikor az már reménytelen volt. Végül a kevés túlélőt foglyul ejtették, köztük Guido királyt és Rajnaldot is. A nehéz és fárasztó küzdelem után Szaladin serege fölényes győzelmet aratott, nagyrészt a keresztesek vezetőségének hibái miatt. Az ütközet a keresztény lovas sereg teljes megsemmisülésével végződött. Óriási veszteségek voltak, míg a muszlimok jóval kevesebb embert veszítettek. Sok foglyot rabszolgának adtak el. III. Orbán pápa állítólag belehalt a megdöbbenésbe, amikor értesült a nagy vereségről.

A hattíni csata elvesztése a keresztesek számára a vég kezdetét jelentette. Sorra veszítették el váraikat, végül már ugyanezen év őszén maga Jeruzsálem is elbukott. Napjaik meg voltak számlálva.

Szaladin szultán

Lusignani Guido, Jeruzsálem királya

Új év, új remények, új albumok

Az év kezdete a zenekedvelők számára a találgatások időszaka: vajon kik adnak ki az idén új albumot? Számos előadó azon munkálkodik, hogy kiváló lemezekkel örvendeztesse meg hűséges rajongóit. Az alábbiakban énekesnőkre összpontosítunk, akikről vélhetően még az idén új albumra számíthatunk.

Az utolsó simításoknál tart

Avril Lavigne nemrég jelentette be, hogy még idén a boltok polcaira kerül hatodik nagylemeze, hiszen már az utolsó simításokat végzi. Az énekesnő erről a világhálón keresztül értesítette rajongóit. Levelében köszönetet mondott a türelmükért és a támogatásukért, amiért kitartottak mellette az elmúlt két évben, amikor a Lyme-kórral küzdött. Avril szerint egy kemény harcon van túl, amely gondolatébresztőként hatott a zenéjére, az életére és a személyiségére. Az énekesnő arra is kitért, hogy mindig is elsődleges dolga lesz folytatni a kórral vívott harcot és az alapítványán keresztül is igyekszik felhívni a figyelmet e betegség komolyságára. Ugyanakkor azt is bejelentette, hogy új dalokat készít és még az idén kiadja új albumát. Reményei szerint fantasztikus év elé néz.

A slágerlistákat célozta meg

Bella Thorne színésznő, énekesnő az idén minden bizonnyal nem fog unatkozni, hiszen amellett, hogy visszatér a televíziók képernyőjére, a slágerlistákat is megcélozza. Mike Adam rádiós műsorvezető közzétett egy listát azokról az énekesnőkről, akik 2017-ben vélhetően új koronggal jelentkeznek. Bella Thorne is köztük van. Ezt a bejegyzést megosztotta egy rajongó és egyenesen Bellának szegte a kérdést, hogy hihetünk-e a híreszteléseknek. A válasza nem kellett sokat várni, ugyanis Bella fél órán belül megerősítette: valóban új lemezt készít.

Csak egy rövid pihenőt tartott

A tavalyi év eseménydúsán alakult Ellie Goulding számára: a turnéja, a fesztiválokon való részvétel és az új dalok készítése mellett játékoskodással is foglalkozott, egy rövid pihenő után pedig máris új albumán dolgozik. Jó hír ez a rajongói számára, hiszen tavaly még arról lehetett olvasni, hogy Ellie Gouldingot megviselte a szakítása, és egy ideig visszavonulna. A telt házú koncertek azonban, úgy tűnik, meghozták a kedvét, ráadásul megjelent egy új dala, a Still Falling For You, amely a legújabb Bridget Jones filmben is hallható. Az énekesnő ezek után beharangozta, hogy lesz folytatása a Delirium albumnak. Ezt nemrég meg is erősítette.

Négyen folytatják

A négyfősre csökkent Fifth Harmony lánycsapat nemrég új lemezszerződést írt alá a kiadójukkal és ígéretük szerint még az idén piacra dobják legújabb korongjukat. Igaz, még nincs egy éve, hogy megjelentették a 7/27 című második stúdióalbumot, de a lányok azonnal a következőn kezdtek el dolgozni. A lemez különlegessége lesz az is, hogy először dolgoznak négyesben Camila Cabello viharos távozása óta. A Fifth Harmony azon ügyködik, hogy még több kreativitást vigyen bele a zenéjükbe és az új lemezükbe. Ugyanakkor úgy tudni, Camila sem pihen, első önálló kislemeze vélhetően az idén jelenik meg.

Akciófilmben játszik

Pörgős akciófilmmel indította az új esztendőt Adrian Grenier, a Törtetők sztárja. Az Arsenal című filmalkotás a Lindel testvérpár történetét dolgozza fel, akik gyermekként csakis egymásra számíthatnak, de felnőve külön utakra tértek: míg JP (Adrian Grenier) sikeres üzletemberré vált, addig bátyja, Mickey (Johnathon Schaech) kisstílusú bűnözőként kereste meg a mindennapi betevőjét. A film története szerint, amikor Mickey-t a kegyetlen bandavezér, Eddie King elrabolja, JP régi barátjukhoz, Sal nyomozóhoz fordul segítségért, és mindent kockára tesz annak érdekében, hogy megmentse testvérét. Az izgalmas alkotás igazi sztárparádét vonultat fel, ugyanis a nyomozó szerepében John Cusackot láthatjuk, a brutális gengsztert pedig Nicolas Cage kelti életre. A film premierjére nemrég került sor.

Így jártam apáttal

Két és fél évvel azután, hogy véget ért az Így jártam anyáttal, a készítőkhöz hozzáfogtak a széria testvérsorozatának, az Így jártam apáttal címűnek a létrehozásához. Az új sorozatban egyik eredeti szereplő sem tűnik majd fel, így nem azt kísérhetjük nyomon, hogyan ismerkedett meg Tracy és Ted. Az Így jártam anyáttal alkotói, Carter Bays és Craig Thomas producerekként járulnak hozzá a produkcióhoz, a történetet pedig a This Is Us sorozatot jegyző Isaac Aptaker és Elizabeth Berger készíti. Az Így jártam anyáttal egyébként kilenc évig futott nagy sikerrel 2005 és 2014 között, ám az utolsó évad csalódást okozott a nézőknek, így a készítőkhöz kénytelenek voltak egy alternatív befejezést is gyártani a történethez. Nem sokkal ezután a sorozatkészítő cég megrendelte az Így jártam apáttal című testvérsorozatot, de már a beharangozó epizód sem keltette fel a csatorna vezetőinek figyelmét, így végül a sorozatot törölték, mielőtt elindult volna. A fentiek tekintetében igen nagy a nyomás az írókon, hiszen egy már sikeres történetmesélési fonalat kell felvenniük, az új szériának pedig méltónak kell lennie elődjéhez annak érdekében, hogy visszacsábítsa az eredeti sorozat nézőit és újakat vonzzon melléjük.

Magyar alkotó művét választotta

Anastacia jól zárta a tavalyi évet, hiszen decemberben jelent meg új albuma A4APP címmel. Az amerikai énekesnő az album népszerűsítése során arra is kitért, hogy egy fiatal magyar tervező grafikus, Bakos Norbert munkájára figyelt fel, az ő alkotását választotta lemezborítójának. Az énekesnő korábban megosztotta közönségével azt az óháját, hogy egy rajongója tervezze meg legfrissebb lemezének borítóját. Elmondása szerint egy különleges lemezzel van szó, hiszen ez az első, amely élő felvételeket tartalmaz. A The Ultimate Collection album turnéja során, az Anastacia nevű okostelefon-alkalmazáson keresztül, estéről-estére lehetett szavazni a felkínált dalokra, amelyek közül egy szerzemény bónuszként csendült fel az aznapi koncerten. Anastacia úgy döntött, hogy a felsorakoztatott dalok élő felvételes verziói kerüljenek rá az A4APP című lemezre. Bakos Norbert személyesen is beszélt Anastaciával budapesti koncertje során, egy rajongói találkozón, ahol átadta a képet az énekesnőnek.

A „halhatatlan” Tupac

Egyebek közt Tupac Shakur is beiktatják a Rock and Roll Híreségek Csarnokába. Az 1996-ban tragikus körülmények között elhunyt rapper tavasszal kerül be a „halhatatlanok” közé, így Tupac megkapja sokak szerint méltó helyét az 1983-ban Clevelandben alapított csarnokban, ahol a zenetörténelem legnagyobb sztárjait tartják nyilván. A jelölés előfeltétele, hogy a beiktatni kívánt művész első kiadványa legalább 25 éve legyen a zenepiacon. Ezt követően a rajongók túl, zenészek, újságírók és kritikusok döntenek a jelöltek sorsáról. Idén Tupac mellett Joan Baez, az Electric Light Orchestra, a Yes, a Pearl Jam és a Journey is beiktatásra kerül az áprilisi ceremónián. A híres múzeumba egyébként nagy világsztárok jutottak be, ilyen például Madonna, a Guns N' Roses, a Nirvana, a Red Hot Chili Peppers, Elvis Presley, John Lennon és még sokan mások.

Jelige: „Holló”

Kedves Bizi!

Nyolcadikos fiú vagyok, és egy nagyon gyötrő problémával fordulok hozzád. Egy születésnapon voltunk körülbelül egy héttel ezelőtt. Amikor széledezni kezdtek a vendégek, üvegeztünk. Volt egy lány, aki nem éppen a legszebb, ezért a fiúk nemigen kedvelik. Az volt a feladat, hogy meg kell csókolnom őt. És megtettem. Rettegek attól, hogy valaki megtudja a játékosokon kívül, mert akkor szégyenkezniem kell a fél iskola előtt. Mit tehetnék azért, hogy ne tudják meg, vagy legalább elkerüljem a szégyent? Kérlek, segíts!

Válasz:

Először is, fogadd el, hogy amit tettél, az játék volt. Ha ezt elfogadod, akkor a többi is könnyebb lesz. A játék folyamán rád szabott feladatot teljesítetted, ezzel győztél is. A játék lényege többek között az is, hogy a játékosok számukra cikis helyzetekbe kerüljenek. A feladat és annak teljesítése már nem vonható vissza, nem törölhető, nem lehet meg nem történtté tenni. Könnyveld el, hogy így történt, és ne csinálj belőle nagy drámát. Máskor ne kapcsolódj be ilyen és hasonló játékokba, ha nem tudod elviselni az esetleges következményeket.

Másodszor, lépj bele egy kicsit a lány cipőjébe, és képzelj el, hogyan érzi magát, ha kiderül, hogy a neki adott csók a számodra valami nagyon szégyellni való! Én sem szeretnék, de azt hiszem te sem szeretnél ilyen érzéseket megélni! Biztos, hogy a lánynak sem volt valami kellemes élmény, így ugyanabban a cipőben jártok. Ha elkezdenéd terjeszteni, hogy milyen rossz és kellemetlen volt számodra ez a csók, a lányok szemében nagyon kicsivé válnál. A legjobb lenne, ha a továbbiakban nem emlegetnéd az esetet, ha pedig a többiek mondanak valamit, egyszerűen mosolyogva mondd, hogy „Játék volt, a játékban mindenféle megtörténik!”. És fel a fejjel!

Jelige: „Jégvirág”

Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok. Nemrégiben egy fiúnak, aki a környékemen lakik, egy anonim profilról skype felkérést küldtem. Egy hónap múlva fogadott el, leveleztünk is. Amikor be akartam neki mutatkozni, megírtam neki a nevemet, pár nap múlva leblokkolt. Megpróbáltam más közösségi oldalakon is üzeni neki, bocsánatot kérni, de minden próbálkozásomat letiltotta. Később az egyik barátnőm írta meg neki, hogy adjon nekem esélyt, de őt is letiltotta. Annak ellenére, hogy a környékemen lakik, még személyesen nem találkoztunk. De nagyon hiányzik! Nem tudom, mit tegyek. Már megbántam a dolgot. Segíts, hogyan tudnék még egy esélyt kapni nála?!

Válasz:

Jó lenne, ha ebből az esetből levonnád a következtetéseket, és megszívnél az internet használatával kapcsolatos tanácsokat, melyeket mi, pszichológusok is gyakran a figyelemtekbe ajánlunk: inkább élőben barátkozzatok, keljtek fel a számítógép mellől, tegyétek el az okostelefont, és a virtuális „barátok” helyett a hús-vér emberekkel tartsátok a kapcsolatot, barátkozzatok. Így el lehet kerülni a félreértéseket, és a másik fél reakciójából, a testtartásából, az arcjátékából, a grimaszából már tudható, hogy érdemes-e lépni vagy sem. Bármilyen kapcsolatról is legyen szó (élőről, vagy virtuálisról), mindegyikben ott lapul annak a lehetősége is, hogy elutasítanak bennünket. Az elutasítás pedig általában fájdalommal, sértődöttséggel, dühvel, haraggal jár. Az erős érzelmek nem a legjobb tanácsadók. Ne tegyél meggondolatlan kísérleteket. Sajnos, ebben a pillanatban szó sem lehet újabb esélyről, hisz többszörösen is jelezte a fiú, hogy nem érdekel. Szomorkodjál, mérgelődjél hát még egy kicsit.

Le is írhatod a naplódban, vagy egy levélben az érzéseidet, gondolataidat a fiúval kapcsolatosan. Ezt persze nem fogod nagydobra verni, részletezni a barátnőnek vagy másoknak, legkevésbé a fiúnak. Tegyél pontot erre a történetre, és lapozzál egyet. Biztos vagyok benne, hogy sok új ismeretségre tehetsz szert, ha leteszed a kütyüket, meleg holmit húzol magadra, kimész és kihasználod a korcsolyázás és más téli tevékenységek nyújtotta lehetőségeket. Utána pedig a tavasziak következnek majd.

Jelige: „B.B.”

Kedves Bizi!

Nyolcadikos duci lány vagyok, és újívi fogadalmat tettem, hogy sportolni fogok. Eldöntöttem, hogy elkezdek valamilyen edzésre járni, csak azt nem tudom, mire. Segíts!

Válasz:

Sosincs késő elkezdni mozogni, sportolni! Az első lépést már megtetted, meghoztad a döntést. Most következik a megvalósítás. Kezdetnek térképezd föl a lehetőségeidet. Listázd ki a sportklubokat, edző-, és tánctermekeket. Tájekozódj a költségekről, hogy a büdzsédnek megfelelő edzésformát választhasd! Látogass el a számításhoz jövő helyekre, vegyél részt egy próbaedzésen! Aerobik, aquarobik, pilates, zumba, salsa, klasszikus táncok – mind nagyon jól tesz a testnek. Sétálhatsz is, csak – mozdulj meg!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

NAHÁT!

Miért mondjak nemet az alkoholra?

Az, hogy alkohol van a közeledben, még nem jelenti azt, hogy innod is kell! Nem nagy dolog, csak mondd nemet, és igyál valami mást! Láss a dolgok mögé, és hidd el, sokszor az ital csak rosszabbá teszi az estét! Hogy hogyan? Íme!

1. Sajnos az emlékezetkiesés egy-egy húzós este után sokkal gyakrabban fordul elő tiniknél, mint felnőtteknél. A kamaszok nagy része másnap úgy ébred, hogy gyakorlatilag halvány fogalma sincs arról, mi történt este. Vigyázz magadra, és ne hagyd, hogy elfelejtsd, mi történt előző este!
2. A részegségedről készített képek komoly károkat okozhatnak neked.
3. A józanok teljesen hülyének fognak nézni! Az alkohol csúnya játékot játszik veled!

Amíg te egyre jobban érzed magad, addig a külső szemlélő azt látja, hogy mozgásod kezd koordinálatlan lenni.

4. Onnan is kezdhettük volna, hogy 18 év alatt tilos az alkoholfogyasztás. Egyes országokban – például az Egyesült Államokban – 21 évnél húzták meg a határt.
5. Eszedbe ne jusson az autó, a motorkerékpár... Ha inog a lábad, kóvályog a fejed, hívhatsz taxit, kereshetsz egy józan sofört, megvárhatod, míg kijózanodsz... A legjobb, ha egyáltalán nem iszol!
6. Olyan dolgot csinálhatsz, amit később megbánsz. Minél többet iszol, annál rosszabb az ítélőképességed, így sokkal hajlamosabb leszel olyan dolgokra, amelyeket reggel megbánsz. Előfordulhat, hogy reggel egy tetová-

lással a bőrödön ébredsz, vagy épp beülsz egy ittas soför mellé...

7. Minden egyes ivásnál károsodik az agyad.
  8. Ha túl sokat iszol, könnyen alkoholmérgezést kaphatsz, ami hasonló a drogtúladagoláshoz, vagyis életveszélyes.
- Szórakozhatunk alkohol nélkül is! A haverok, az új barátságok sokkal többet érnek! Ha józan maradsz, nyugodtan barátkozhatsz! Nem kell izgulnod, hogy mikor csinálsz butaságot, vagy mikor cselekszel rosszul! Rádadásul másnap valószínűleg mindenre emlékezni fogsz!

A körömrágásról

Tapasztaltatok már, hogy nem csupán a kisgyermek rágja a körmüket, hanem nagyon sok gimnazista, egyetemista, sőt felnőtt is? Ehhez az árukodó szokáshoz hasonló a fejkavarás, a hajtincs csavargatása, az asztalon való ideges kopácsolás. A körömrágás mégis dobogós helyen áll az idegesítő szokások sorában. Különösen olyan időszakokban, amikor több **stressz** ér bennünket (pl. tanévkezdéskor, az év végén, a nyári szünet végén).

Egyes számítások szerint világszerte hat-százmillió ember rágcsálja a körmét: minden

második kamasz, és minden ötödik felnőtt rabja ennek a rossz szokásnak. Egyes vélemények szerint a körömrágás az idegesség, a kihívásoktól való félelem, az önbizalomhiány jele. Sőt! Meglepő, de szakszerű felmérések igazolják, hogy a körömrágók többsége nem küzdő alkat.

Aki tehát gyakran „nyúl” a körmeihez, jól teszi, ha felülvizsgálja önmagát. Szükség van-e a körömrágásra? Ha nincs, miért teszem mégis? Szép látvány-e az agyonrágott köröm? Elbeszélgetnék-e erről felnőttel? Anyuval, apuval, nagymamával, nagynénivel, az iskola pedagógusával, pszichológussal, vagy mással?

Megfigyelhető, hogy a körmüket rágók amennyire csak tudják, önfegyelmezővel igyekeznek társaságban, a nyilvánosság előtt elrejtetni kínos, rossz szokásukat. Jellemző rájuk az is, hogy épp a körömrágás miatt baráti közösséghez nem mernek csatlakozni, és párkapcsolatot is félnek kialakítani. Ez viszont tovább növeli a szorongásukat, az önbizalomhiányukat.

Hogyan lehet leszokni a körömrágásról?

A leszokásnak nem feltétlen az a módja, hogy különféle keserű, patikai ecsetelőkkal bekenik a körmüket, netán műkörmöt rakat-

Ugye, nem szép látvány?

nak fel a lányok. Ez csak a felszín! Ebben az esetben is érdemes feltárni a probléma okát. A beszélgetés, az elfogadás az első lépés ahhoz, hogy megnyíljon a körömrágcsáló felénk, vagy a számára szimpatikus ember felé. Érdemes azt is tudni, hogy nemcsak esztétikailag nem előnyös a lerágott köröm és beszakadt körömrág, hanem fennáll a fertőzés veszélye is. Mégis, a lélek rendbetétele a legfontosabb, a szorongás okának megtalálása és feloldása.

(KamaszPanasz)

Egyes számítások szerint minden második kamasz és minden ötödik felnőtt rágcsálja a körmét

TESZT

Beképzelt vagy?

1. Kávézni mész a barátoddal. Miközben felszolgálják az italt, nekiáll cseverészni a mobilján. Mit teszel?

- a) Nyugodtan üldögélsz tovább, várod, hogy végre befejezze a beszélgetést. (0 pont)
- b) Merőn nézed, amíg le nem teszi a telefont, majd szemrehányást teszel neki. (2 pont)
- c) Odainted a pincért, és rendelsz még egy italt. (1 pont)

2. Sosem indulsz el hazulról anélkül, hogy:

- a) Rendesen kisminkelnéd magad, belőnéd a frizurád és ellenőriznéd a körömlakkot. (2 pont)
- b) Szájfénnyel kikennéd magad, és nap-szemüveg mögé bújnál. (1 pont)
- c) Fogat mosnál. (0 pont)

3. A sulis előtt várod a párodat, amikor észreveszed, hogy épp egy bájos osztálytársával beszélget. Mit teszel?

- a) Kedvesen bemutatkozol a lánynak, azután tapintatosan jelzed, hogy akár mehetnétek is. (1 pont)
- b) Halkan odaköszönsz nekik, aztán türelmesen várakozol, míg el nem búcsúznak egymástól. (0 pont)
- c) Rá se hederítesz a csajra, a srácba pedig belekarolsz, mintha jeleznéd: „Kopás, kisanyám!” (2 pont)

4. Rosszul sikerült egy fontos dolgozat. Hogyan közlöd a hírt a barátaiddal?

- a) Sorra felhívod őket, hogy elpanaszold, micsoda balszerencse ért. (0 pont)
- b) Bevallod, hogy le vagy sújtva, ugyanakkor bizonygatod, hogy sokkal jobb eredményre számíthatsz a közeljövőben. (1 pont)
- c) Úgy teszel, mintha meg lennél elégedve az osztályzattal. (2 pont)

5. A barátnőd izgatottan meséli, micsoda fantasztikus ruhát kapott. Hogyan reagálsz?

- a) Elkezdesz érdeklődni a részletek iránt. (1 pont)
- b) Együtt örülsz vele, aztán fokozatosan a saját dolgaidra tereled a szót. (2 pont)
- c) Kissé elcsüggedsz, amiért neked nincs ilyen cuccod. (0 pont)

Értékelés

8–10 pont: Kevély primadonna

Aki úgy viselkedik, mintha körülötte forogna a világ, attól lassan elfordulnak az emberek, és képtelen lesz a normális kapcsolatteremtésre. Nem attól leszel figyelemre méltó, ha folyton azt hangoztatod, milyen nagyszerű vagy. Aki igazán magabiztos, másokat is hagy érvényesülni.

Úgyhogy, amikor a barátnőd legközelebb a sike-rein lelkesedik, próbáld megállni, hogy a saját dolgaidra tereled a szót.

4–7 pont: Beleváló csajszi

Magabiztos, varázslatosan izgalmas vagy, nem véletlen, hogy ezt nem igyekszel folyvást mások tudomására hozni. Mivel jól érzed magad a bőrödben, nem látod szükségét annak, hogy mindenki mást letarolj, ha be akarod bizonyítani, mennyit érsz. Ha például a fodrászod kanárisárgára festi a hajad, feljogosítva érzed magad, hogy megkérd a hiba korrigálására, de azért nem förmedsz rá. Akkor se tombolsz, ha a srácok nem fordítják rád százttíz százalékgig a figyelmüket. Te aztán ismered a módját, hogyan nyugózz le a környezetet.

0–3 pont: Szánalmas szolgalelek

Azonnali önbizalom-serkentő vitaminkúrara van szükséged. Képtelen vagy kinyilvánítani az elvárásaidat, mivel nincs meg hozzá a kellő önbizalmad. Próbáld meg reklámozni a jó tulajdonságaidat. Lehet, hogy hihetetlenül okos tanácsokat tudsz osztogatni a barátaidnak, kiváló sportoló vagy, esetleg ahhoz értesz, hogyan kell fergeteges bulikat rendezni. Ha tehát ilyesmire tereled a szót a társaságban, ne farkodj az észrevételeiddel. Amint összeszedsz magadnak egy kis önbizalmat, mindjárt helyére tudsz majd tenni bárkit, aki nem bánik veled megfelelően.

Természetes, hogy néha csak ahhoz van kedvünk, hogy pihenjünk az ágyban és tv-t nézzünk, de ha a lustaságod már elvonja a figyelmedet a napi teendőidről, akkor ez olyan probléma, amelyre minél hamarabb megoldást kell találnod.

1. Találd meg a motivációd!

Amikor nem vagy eléggé elkötelezett valami iránt, hajlamos vagy halogatni. Ezért kell megtalálnod a motivációt. Számos módon találhatod meg az elkötelezettségedet valami iránt: ismételtetheted az állításodat, magad elé képzelheted a képet, ahogyan eléred a célokat. A célok, amelyeket el akarsz érni, általában a legerősebb motivációs tényezők.

2. Egyszerre egy lépést!

Az egyik legnagyobb hiba, amit hajlamosak vagyunk elkövetni, az, hogy egyszerre két, vagy több feladatot szeretnénk elvégezni. Pontosan ezért fontos, hogy egyszerre csak egy lépést tegyél, másképpen túlterheltnék érezheted magad, és a lustaság elhatalmasodhat rajtad.

3. Mozogj!

Csodálkozni fogsz, hogy mennyire felpozs-dít, akár már 30 percnyi edzés is. Néha csak annyit kell tenned, hogy felkelsz és elmész sétálni. A friss levegőn való könnyű kis testmozgás segít, hogy jobban fókuszálj. Bármit csinálhatsz, ami magába foglal egy bizonyos szintű mozgást. Például kitakaríthatod a házat, vagy sétáltathatod a kutyádat.

Így küzdj meg a lustasággal

4. Oszd fel a nagyobb feladataidat kisebbekre!

Teendőink gyakran túl időigényesek vagy nehezek. Ilyen esetben tanácsos felosztani a dolgot több kisebb teendőre. Ha így teszel, sokkal könnyebb lesz megoldani a kisebb feladataidat.

5. Keress követendő példákat!

A példaképek elkészítőin pozitív hatással lehetnek a motivációra. Keress sikeres embereket, akik motiválnak téged arra, hogy küzdj és haladj az utadon, bármi történik is!

6. Ne feledkezz meg a következményekről!

Fontos teljes mértékben tisztában lenni a következményekkel, hiszen gyakran növelhetik a motivációt. Ha nem találsz jó indokot arra, hogy miért kezdj bele a feladat elvégzésébe, csak gondold a következményekre, vagyis arra, hogy mi történik, ha nem fejezed be a munkádat.

7. Jelölj ki határidőket!

Ez gyakran segít abban, hogy elkezdj a munkát. A kezdés mindig a legnehezebb, de ha egyszer megteszed, akkor a többi már sokkal könnyebben megy.

Hajszárítási trükkök a csodás hajért

Biztosan neked is vannak olyan napjaid, amikor egyszerűen csak nem akarnak úgy állni a tincseid, ahogy szeretnéd. Ilyenkor jobb, ha egy laza copfot készítesz és nem is erőlködsz, de a mindennapokban azért fontos, hogy már a hajszárításkor is odafigyelj. Ez ugyanis sokat dob azon, hogy utána mennyire lesz tartós vagy egészséges a hajad.

Használj mikroszálas törölközőt!

Fontos, hogy a törölközővel ne dörzsöld erősen a hajad. Ha felcsavarod a törölközőt, miután lazán áttörölted vele a hajad, gyorsan megszárad majd. Az sem mindegy, milyen a törölköződ anyaga, hiszen a gyengébb minőségű törölközőtől szállhat a hajad, és ezek a nedvességet is nehezebben szívják be.

Fontos a megfelelő fésű

A legjobb, ha beszerezelsz egy ritkább fogú fésűt, amivel a nedves hajadat tudod simára fésülni anélkül, hogy roncsolnád a hajszálakat. Nem árt, ha van egy természetes anyagból készült hajkeféd a mindennapi használathoz és egy körkeféd is, amivel formára tudod szárítani a tincseidet.

Ismerd a hajtípusodat!

Fontos, hogy ismerd a hajad és azt, hogy mit szeret, és mi az, amit inkább érdemes elkerülni. Ha hullámos a hajad, akkor érdemes több kondicionálót használni, ha pedig vékony szálú és egyenes, akkor minél kevesebb termék kerüljön rá, nehogy elnehezedjenek a hajtövek.

Ha lehet, száradjon magától

Nem árt, ha hagyod, hogy a hajad magától száradjon meg. Mivel a sok hajszárítás és a termékek, amiket rákensz, hosszútávon roncsolhatják a hajad, néhanapján adj a tincseidnek egy kis pihenőt. Ilyenkor

érdemes picit átfésülni a törölközővel lazán áttörölt hajad, majd egy rendezett kontyban vagy nagyobb fonatokban hagyni, hogy így száradjon.

Adj neki időt!

Ha mégis hajszárítóval szárítod a hajad, akkor sem szabad nagyon elsietni a dolgot. A legjobb, ha az elején egy kicsit átfújod az egész hajad egy alacsonyabb hőmérséklettel, majd tincsenként feltűzöd, és körkefével folyamatosan haladsz alulról a fejtető felé.

Tipp

Mindig keresd a természetes, szilikonmentes hajformázó termékeket, ezekkel hosszútávon jobban jársz majd!

Nemcsak karakteres íze miatt szeretjük a gyömbért, hanem azért is, mert a szervezetünkre elképesztően jó hatással van. És mikor lenne szükség egy kis immunerősítőre, ha nem télen?

Miért egészséges?

A gyömbér valójában gyógynövény. Immunerősítő tulajdonságát vitamin- és ásványi anyag-tartalmának köszönheti. A gyömbér az A-, B-, C- és E-vitaminok gazdag forrása, és ásványi anyagokat is nagy mennyiségben tartalmaz: magnézium, foszfor, kálium, kalcium, cink és vas is található benne.

Szinte felsorolni is alig lehet, hogy hányféle betegséget gyógyít a gyömbér. Például az ízületi gyulladást is kezelhetjük külsőleg, olajjal, vagy akár belsőleg, friss gyömbért fogyasztva. A téli betegségekre, influenzára, megfázásra, torokfájásra is az egyik leghatásosabb természetes gyógymód, hiszen a vírusok és a baktériumok ellen is kiválóan hat. Izzasztó hatása miatt csökkenti a lázat. Mivel természetes fájdalomcsillapító, torokfájás esetén is érdemes fogyasztani, sőt, még a köhögés elmulasztására is segít.

Fűszerezés

A gyömbér a téli sütemények sztárja. Mindenképpen próbálj ki egy receptet gyömbéres ízesítéssel, nem fogod megbánni! A boltban

A tél fűszere, a gyömbér

kapható fűszer helyett használhatsz friss, reszelt gyömbért is, ami sokkal karakteresebb ízvilágú.

Így fogyaszd!

– Nagyon fontos, hogy a gyömbér héját a lehető legvékonyabban hámozd le, az alatta található réteg ugyanis a legfontosabb része. Próbáld meg egy kiskanál élével megtisztítani, úgy biztosan csak a legfelső részét fogod eltávolítani.

– A gyömbér magában, frissen a leghatásosabb, de betegség esetén, amikor amúgy is oda kell figyelni a folyadékpótlásra, érdemes teaként fogyasztani.

– A gyömbér ellazítja az emésztőrendszer izmait, ezzel pedig megelőzi a puffadást. Nagyobb étkezések után egy pohár vízbe reszelj gyömbért a könnyű emésztésért. Komoly gyomorbetegségek, vagy akár hányinger esetén is érdemes elrágcsálni egy kevés gyömbért.

Pingvinsalád papírból

Szükséges anyagok:

- papírguriga vagy fekete karton
- fehér és narancssárga papír
- fekete filctoll
- kinőtt zokni
- olló
- papírragasztó, ragasztószalag

Elkészítése:

A fekete kartont vágd különböző méretű darabokra! Minden darabot csavarj hengerré, és ragaszd össze papírragasztóval, majd kívülre a biztonság kedvéért tegyél egy darab ragasztószalagot! Ha papírgurigákat használsz, fess be őket feketére! Ebben az esetben egyforma nagyságú pingvineket kapsz.

Egyszerű fehér papírokat hajts ketté, és vágj ki belőlük különböző méretű pingvin-testeket, majd ezeket ragaszd fel a fekete hengerekre!

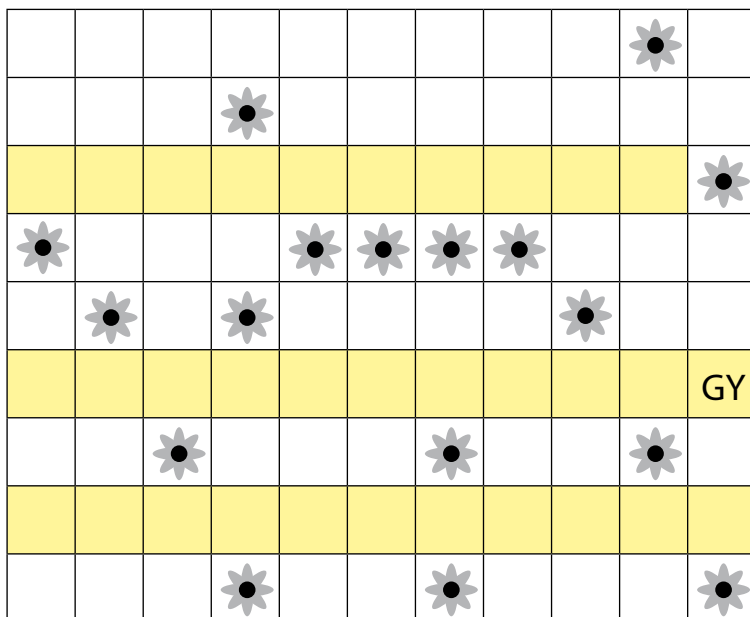
Narancssárga papírból jöhetnek a csőrök, egy kis darab plusz fekete kartonból pedig vágd ki a szárnyakat!

Végül már csak a szemeket kellett megrajzolni, és utolsó simításként (ez persze nem kötelező, enélkül is nagyon helyesek) kinőtt vagy szakadt zoknik szárából vágj le egy darabot, és köss nekik sapkát!

Keress a pingvineknek megfelelő helyet a szobádban, ahonnan vidáman mosolyognak majd rád!

REJTVÉNY

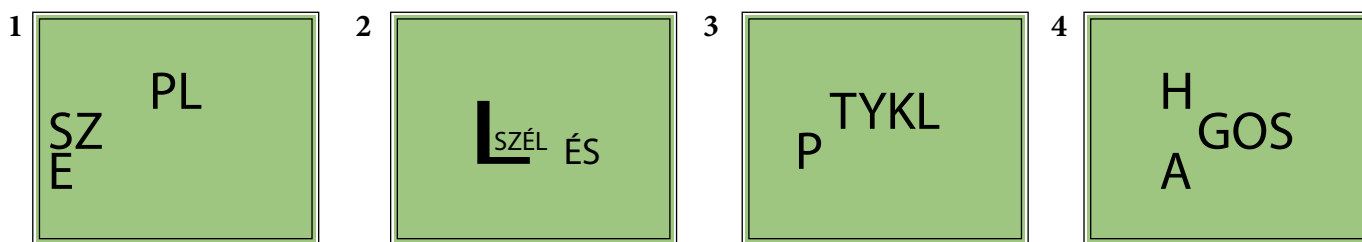

Berakós rejtvény

Egy férfi lihegve fut be a buszállomásra.
 – Mondja kérem, mikor ment el a zentai járat? – kérdezi a pénztárostól.
 – Két perce.
 – ...
 A poént megtudod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvenyrácsba.

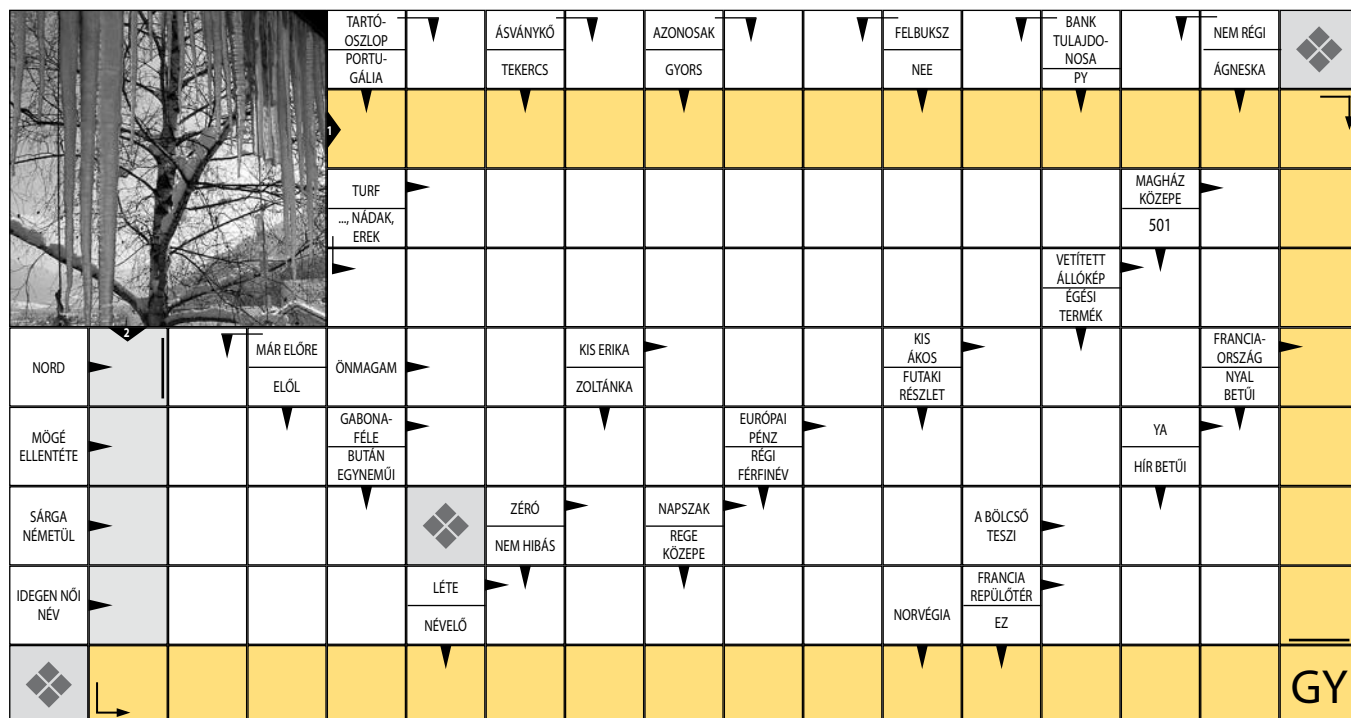
Kétbetűsek: AA, EE, EN, ÉS, DA, DR, KI, RA, ZR.
Hárombetűsek: ÁRA, BAJ, BOR, EDE, EIN, ERŐ, ISI, KAÓ, ÓKA, RÁM, TAH, VAJ.
Négybetűsek: AIRE, ARAB, GROS, HETI, ÓLÁT.
Ötbetűsek: ADATA, ÁRADO, EMESE, GAZSI, HAGYOM, ITÓKA.
Hatbetűs: JAJONG.
Hétbetűs: DARÁLÁS.
Kilencbetűs: BAJKEVERŐ.

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (1.)

Rejtvényünkben egy januári időjóslo népi mondást rejtettünk el.

Betűrejtvények: 1. LESZEREPTEL, 2. ELBESZÉLTÉS, 3. PLETTYKÁL, 4. HARAGOS
 Berakós rejtvény: – JAJ, DE JÓ, MÁR AGGÓD TAM, HOGY SOKAT KÉSTEM.

Megfejtések, skandináv rejtvény: PIROSKA NAPJÁN HA FAGY, NEGYVEN NAPIG EL NEM HAGY.

A kivételes képességű sportolók ma nagyon nagy becsben vannak. A népszerűbb sportágak kiválóságai pénzüleg is jól járnak, gondoljunk csak arra, milyen sok pénzt keres egy-egy focista, vagy teniszező. Hajdanán bizony nem így volt.

Az ókori olimpiai játékok eredetileg vallási célt szolgáltak, a legjelentősebb görög versenysorozatot Zeusz tiszteletére rendezték. Jóllehet a nyertesek jutalma „csak” egy babérokoszorú volt, sokkal többet ért, hogy kihirdették a nevüket (és apjukét), akárcsak szülővárosukét. A bajnokokat településük hősné kijáró ovációval köszöntötte, a győztesek lakomáról lakomára jártak, sőt, néhol adózniuk sem kellett.

Eredetileg ugyancsak vallási célokat szolgált az egész közép-amerikai térségben elterjedt labdajáték, amelynek mai változatát, az ulamát napjainkban is űzik. Az évszázadok során számos

Az ulamát napjainkban is játsszák
Közép-Amerikában

Nem babra ment a játék

Az ókorban vallási célt szolgált a sport

változatban ismert játék célja – a röplabdához hasonlóan – az igen nehéz gumilabda levegőben tartása volt, amit karral vagy ütővel értek el a játékosok. A máskor fegyveres összecsapásba torkolló konfliktusokat, kisebb-nagyobb politikai nézeteltéréseket rendezték így, sőt egy 16. századi hittérítő szerint a tolték uralkodók birodalmukat is megtették tétnek. Régészeti leletek tanúsítják, hogy a veszteseket kivégezték. Észak-Amerikában a harcias irokézok a mai lacrosse labdajáték kezdeti változatával erősítették meg a népek közti szövetséget. A kis háborúnak vagy

a háború kisöccsének is nevezett játék az ifjak edzését is szolgálta, míg a hittérítők óhajára be nem tiltották a kegyetlen versenyeket.

Sokszor véresen végződtek egy-egy előkelő hajadon szívéért vagy ünnepi alkalmakra rendezett európai lovagi tornák is. II. Henrik francia király halálát a szemébe bajvívás közben fúródott lándzsaszilánk okozta. Az angol VIII. Henrik is párbajban sérült meg a lábán, igen szerencsétlenül. Igaz, addigra nagyon el is hízott, de tény, hogy élete utolsó éveiben az egykor délceg király már talpra sem tudott állni.

Óceáni hulladékból készült mezeket kapott a Bayern München és a Real Madrid

Óceáni hulladékból gyártott mezeket kapott a Bayern München és a Real Madrid labdarúgócsapata. Az Adidas sportszergyártó csatlakozott az óceánokba kerülő műanyag szemét ellen küzdő Parley for the Oceans mozgalomhoz, így készültek el a különleges mezek. A cég sajtóközleménye szerint a német bajnokság játékosai először 2016 őszén a Hoffenheim elleni mérkőzésen, a Bajnokok Ligája-címvédő spanyol együttes futballistái pedig a november 26-i, Sporting Gijón elleni találkozón használták a különleges öltözeteket.

A speciális mezeket teljes mértékben műanyag tengeri törmelék-ből gyártották, azok alapanyagát a Maldív-szigeteket övező vizekből halászták ki azzal a céllal, hogy felhívják a figyelmet az óceánok túlzott szennyezésére, egyúttal átfogó megoldást kínálnak erre a problémára. A sportfelszereléseken lévő feliratok vízalapú környezetbarát nyomatokból készültek, az egyediség jegyében a klubok emblémái, a három csík és a támogatók logói a fehér Real- és a vörös Bayern-mezekben is az alapszínnel megegyezők lesznek. (erdekesvilag.hu)

Fa Nándor túl van a túra háromnegyedén

A székesfehérvári Fa Nándor hajótervező és -építő, óceáni szőlővitorlázó háromszor kerülte meg a Földet, méghozzá egyedül.

Legutóbb 2016. november 6-án indult útra 29 versenyzővel együtt, hogy vitorláhajójukkal megkerüljék bolygónkat. Azóta sokan kiestek a versenyből, 18-an versengnek még egymással és az időjárással. A legendás Horn-fok megkerülése után, búcsút intve a Déli-óceánoknak a Spirit of Hungary nevű vitorlásával Fa Nándor „hazafelé” tart.

Ha kíváncsiak vagytok a részletekre, látogassátok meg a spiritofhungary.hu honlapot!

Az egyik legnehezebb vállalkozás megkerülni a Földet vitorlás hajóval

Fotó: spiritofhungary.hu

Kifut a tej

- Vigyázzon, Jean! Kifut a tej!
- Azt nem hiszem, uram. Az összes ajtót bezártam!

Csíkos kerítés

- Jean, miért nem festette csíkosra a kerítést, ahogy kértem?
- Mert nem kaptam csíkos festéket, uram.

Vadkacsa

- Jean, milyen magasan repült az a vadkacsa, amit az előbb lelőtt?
- 100 méter magasan, uram.
- Akkor ne pazarolja a lőszert, ha ilyen magasról leesik, magától is megdöglök!

Balkezes

- Melyik az én bal kezem, Jean?
- Hát a szélső!
- De Jean, nekem mind a két kezem szélső!
- Akkor két bal keze van, uram.

Vízirendőrök

A vízirendőröknél sorozás van, néhány újonc eljut a gyakorlati feladatokig. A főtörzs odaállítja az első jelöltet az úszómedence széléhez, és utasítja:

- Na, Kovács jelölt! Most azonnal ússzon le kétszáz métert!

Mire az:

- Na de főtörzs! Hát ez a medence nincs is olyan mély!

Tehén a buszmegállóban

- Áll egy tehén a buszmegállóban. Ha megjön a busz, hova fog felszállni?
- ???
- Legelőre.

Átlátszó fém

- Mi az, ami 100 százalék fém, mégis átlátszó?
- ???
- Drótkerítés.

Svédasztal

- Mit kér a szőke nő a svédasztalnál?
- ???
- Tolmácsot.

A zebrák ketrecre

- A kis srác először jár az állatkertben. A zebrák ketrecén meglát egy táblát:
- Frissen mázolta!
- Apu, apu, én azt hittem, ezek igazi csíkok!

Aranyfog, ezüsttömés

- A milliomos elmegy a fogorvoshoz. Az megnézi a fogait, majd így szól:
- Önnek semmi probléma a fogaival, gyönyörű aranyfogai, ezüsttömései vannak.
- Mégis miért jött, mit szeretne, hogy csináljak?
- Hogyhogy mit? Egy riasztót szereljen be!

Esni fog a hó

- Pistike kérdezi a tanárnőtől:
- Tanárnő, hogyan esik a hó visszafelé?
- Sehogy, miért kérdezel ilyen butaságokat?
- Mert anya azt mondta, hogy vigyek magammal kabátot, mert lehet, hogy visszafelé esni fog a hó!

Tanító néni az iskolában:

Gyerekbicikli

- Drágám, mindjárt itt vannak a vendégek, tedd el a gyerekbiciklit az előszobából!
- Na de szívem, hát Lakatosék nem lopnak!
- Tudom. Csak nehogy felismerjék...

Szabadságon

- Hogy hívják a szabadságon lévő indiánt?
- ???
- Üdülő Bika.

Tarzan

- Hogy néz ki Tarzan, miután nekimegy a fának?
- ???
- Torzan!

Komp

- Szalad az utas a komp felé, hogy elérje. Be-dobja a csomagjait, majd egy hatalmas ugrással egyenesen a kapitány előtt landol. A kapitány megjegyzi:
- Ez szép mutatvány volt, de nem ért volna rá akkor beszállni, ha már kikötöttünk?

Elveszett labda

- Apu, találtam egy elveszett labdát.
- Honnan tudod, hogy elveszett?
- Hát a gyerekek az udvaron még most is keresik...

Üres kapu

- A csatár sorozatban hagyja ki a jobbnál jobb helyzeteket. Amikor már tízszer lő az üres kapu fölé két lépésről, szomorúan fordul a játékos társához:
- Úgy látszik, ma nincs szerencsém!
- Dehogy nincs, ez a mi kapunk!

Abszolút rendőr

- Ki az abszolút rendőr?
- Aki letartóztatja a gyilkos galócát és a lopótököt is!

Szépség vagy intelligencia

- Mondd, mit szeretsz rajtam jobban? A szépségemet vagy az intelligenciámat?
- A humorodat édes, a humorodat!

Autóvezetői vizsga

- No, hogy sikerült az autóvezetői vizsgád?
- Nem tudom, amikor kiengedtek a kórházból, a vizsgabiztos még eszméletlen volt.

Bolha

Bolhaírtó port árult a székelly vásárolzó, de valójában csak téglapor volt, szépen csomagolva.

- Vették is a népek, mint a cukrot.
- Aztán mondja csak, hogy kell használni ezt a bolhaport?
- Meg kell fogni a bolhát, és az orrára kell tenni egy csipettel, attól felfordul.
- Hogy mondja kend? Hiszen ha megfogom, már nem kell a por, mert agyonnyomom...
- Agyonnyomni? - Az sem rossz módszer...

Focibaleset

- Kovács kérde a haverját:
- Figyelj, te miért sántítasz?
- Semmiség, egy szimpla focibaleset!
- Nem is tudtam, hogy szoktál focizni.
- Nem is. Csak tegnap kikapott a válogatott, és mérgemben belerúgtam a tévébe.

Kutyák vs. macskák

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az első félév utolsó két száma, a 38., és a 39-40. szám nyereménykérdésének nyertesait egyszerre hirdetjük ki. Először azonban íme a megfejtések:

38. számunk „édes” kérdésére a helyes válasz: vargabéles. Az erdélyi ételkülönlegesség elkészítéséhez rétestésztát, cérnametétet, túrót, mazsolát, tojást használnak. Megédesítik, úgy kínálják. Aki nem kóstolta, bánhatja. A megfejtők közül a szerencse a **szabadkai Pálity Natanielre**, a **Széchenyi István iskola** negyedikére mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

39-40. számunkban arra voltunk kíváncsiak, hallottatok-e arról, hogy Újvidék lesz 2021-ben Európa kulturális fővárosa. A jelekből ítélve sokan még nem hallottatok erről, mégis meglepően szép számban küldtek be helyes választ. A megfejtők közül a szerencse az **adai Török Szabolcsra**, a **Cseh Károly iskola** ötödikére mosolygott. Könyvjutalmát a jövő hónap elején postázzuk.

Valószínűleg e heti kérdésünk sem fog nagy fejtörést okozni. Arra vagyunk kíváncsiak, felismeritek-e a csodaszép bélyegeken szereplő rajzfilmfigurák valamelyikét! Ha igen, írjátok meg a rajzfilm címét, és máris részt vehettek nyereményjátékunkban. A választ mielőbb küldjétek el címünkre, legkésőbb azonban **2017. január 25-éig**. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki, amit a jövő hónap elején postázunk.

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is. Köszönjük!

Itt a farsang!

Január 6-án kezdetét vette a farsangi időszak

Mi is pontosan ez az ünnep? Vízkereszt napjától a nagyböjt kezdetéig jelentő hamvazószerdáig tart a farsang, a karneválok ünnepi időszaka. Ez a közelgő tavasz örömmünnepe, egyben a tél és a tavasz jelképes küzdelmének a megjelenítése. A hamvazószerda utáni napon a böjtot még felfüggesztették, hogy a farsangi maradékok elfogyaszthatassák, ez a torkos csütörtök. Hivatalosan a húsvét vasárnapot megelőző 40. nap a

hamvazószerda, ekkor kezdődik a böjt. Idén március 1-jére esik hamvazószerda, ezt követi a böjt időszaka.

A magyarság farsangi rítusai és hiedelmei főként a három utolsó farsangi napra – farsangvasárnapra, farsanghétfőre és húshagyókeddre, vagyis „a farsang farkára” vonatkoznak, amely télbúcsúztató is. A farsangi hagyományoknak nem nehéz megfelelni, hiszen szinte csak egy dolog van: jókat kell mulatozni. Ekkor vannak a legnagyobb mulatságok, és ezzel el is búcsúztatjuk a telet.

Sportsikerek

A palicsi Miroslav Antić iskola 2./4. osztályának sportolói igazán sikeresek voltak az első félévben. Csupák Alex szertornában, Pesut Emma pedig teniszben ért el kiemelkedő eredményeket.

J. M.

Alex és Emma

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79/(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

BETHLEN GÁBOR
Alap

70 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeknap
■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókresz Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs